

การดำเนินนโยบายสาธารณะของรัฐบาลท้องถิ่นเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ ประเทศจีน ต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียง[#]

นรชาติ วัง¹, พรณวิษย์ หล้าพิระกุล^{1*}

¹ สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

The China's Public Policy Implementation of the Local Government of the Xinjiang Uyghur Autonomous Region towards Human Rights Issues in Xinjiang

Weimin Wang¹, Pornpawis Lhapeerakul^{1*}

¹ School of Sinology, Mae Fah Luang University

* Corresponding author e-mail: Pornpawis.lha@mfu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิเคราะห์เพื่อระบุ “ข้อเท็จจริง” เกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียง และนำเสนอการบริหารจัดการและดำเนินนโยบายของรัฐบาลจีนผ่านนโยบายสาธารณะของรัฐบาลท้องถิ่นเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์เกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียง ด้วยวิธีการศึกษาวิเคราะห์ด้วยเอกสาร (Documentary Research) ผ่านเอกสารวิชาการ และเอกสารราชการ (White Paper) เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงในประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียงและการดำเนินการของรัฐบาลจีนผ่านนโยบายสาธารณะของรัฐบาลท้องถิ่นเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ในการปกป้องและรับรองสิทธิมนุษยชนได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม

ผลการวิจัยพบว่า ตลอดระยะเวลากว่า 70 ปี นับตั้งแต่การก่อตั้งประเทศจีนใหม่ รัฐบาลจีนได้ยึดถือแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนที่มี “ประชาชนเป็นศูนย์กลาง” มีการดำเนินการนโยบายสาธารณะผ่านรัฐบาลท้องถิ่นของซินเจียงในการรับรองและพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการผ่านนโยบายสาธารณะดังกล่าวนั้นแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ

[#] งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาประเด็นสิทธิมนุษยชนและภัยคุกคามในซินเจียงกับการดำเนินนโยบายสาธารณะของรัฐบาลท้องถิ่นเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ ประเทศจีน” ซึ่งได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ประจำปีงบประมาณ 2567 (This research is part of the research on “A Study of Human Rights Issues and Threats in Xinjiang and Implementation of Public Policy of Local Governments in the Xinjiang Uyghur Autonomous Region, China” which received research support from Mae Fah Luang University in Fiscal Year 2024)

การปกป้องสิทธิในชีวิตของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบการปกครองตนเองทางชาติพันธุ์ระดับภูมิภาค รัฐบาลท้องถิ่น ยึดมั่นในปรัชญาการพัฒนาที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง รัฐบาลท้องถิ่นให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสืบทอดและการปกป้อง วัฒนธรรมดั้งเดิมที่ดั้งเดิมของทุกกลุ่มชาติพันธุ์ และรัฐบาลท้องถิ่นดำเนินนโยบายเสรีภาพในการนับถือศาสนาอย่างเต็มที่

คำสำคัญ รัฐบาลท้องถิ่นซินเจียง, นโยบายสาธารณะ, สิทธิมนุษยชน, ประชาชนเป็นศูนย์กลาง

Abstract

This research article aims to investigate the realities surrounding human rights issues in Xinjiang and the actions of the Chinese government through the public policies of local self-governance in Xinjiang Uygur Autonomous Region. The study employs a documentary research approach, analyzing academic and official documents (white papers) to present accurate and fair information on the human rights situation in Xinjiang and the Chinese government's actions through its local self-governance public policies in Xinjiang Uygur Autonomous Region, ensuring the proper protection and recognition of human rights.

The research findings indicate that over a span of more than 70 years, since the establishment of the People's Republic of China, the Chinese government has adhered to the concept of human rights with a focus on placing "the people at the center." The government has implemented public policies through the local government of Xinjiang to recognize and develop the well-being of people of all ethnicities in Xinjiang. This is done to continuously enhance the protection of the human rights of people from diverse ethnic backgrounds in Xinjiang. The implemented policies can be categorized into five aspects: ensuring effective protection of people's rights to life, promoting self-governance at the regional ethnic level, reinforcing the commitment of local governments to development philosophies centered on the people, placing significant importance on the inheritance and protection of the rich cultural heritage of all ethnic groups, and pursuing a policy of religious freedom in full measure at the local government level.

Keywords Local government in Xinjiang, Public policy, Human rights, Centrality of the people

บทนำ

ก่อนที่จะมีการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน (People's Republic of China) ในปี ค.ศ. 1949 ประชาชนจากทุกกลุ่ม ชาติพันธุ์ของจีน รวมถึงทุกชาติพันธุ์ในซินเจียงต้องผ่านความยากลำบากและถูกกดขี่อย่างหนักจากกองกำลังที่โหดร้าย และ เผด็จการของลัทธิจักรวรรดินิยม ชนชั้นศักดินาที่ขูดรีด และชนชั้นที่มีสิทธิพิเศษทางศาสนา สถานะทางสังคมของ ชาวซินเจียงนั้นต่ำมาก (Hsieh, 1986, p. 3) พวกเขาไม่สามารถมีชีวิตที่มีความสุขและสงบได้ หรือแม้แต่ดำเนินชีวิตอย่าง เรียบง่ายตามวิถีชีวิตของชาวอุยกูร์และวิถีชีวิตตามชาติพันธุ์อื่น ๆ ที่อาศัยในพื้นที่ซินเจียง ไม่มีแม้กระทั่งสิทธิมนุษยชน ขั้นพื้นฐานที่พึงมี ถึงแม้ชาวซินเจียงอุยกูร์จะเป็นหนึ่งในประชาชนพลเมืองจีนที่ควรได้รับการยอมรับและช่วยเหลือทั้งจาก

รัฐบาลจีนและองค์กรระหว่างประเทศก็ตาม ในช่วงเวลาดังกล่าวนำมาซึ่งปัญหาของความยากจน แร้นแค้น ไร้การช่วยเหลือ ก่อเกิดความไม่สงบและการปลุกระดมอยู่เป็นระยะ ส่งผลให้เกิดความแตกแยกและไม่สงบของประชาชนในซินเจียง แต่ต่อมาในปี ค.ศ. 1949 พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้นำประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ล้มล้างการปกครองของจักรวรรดินิยม ศักดินา นิยม และทุนนิยมเจ้าขุนมูลนายทั้งหลาย และก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้น ผู้คนจากทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงจึงได้ลุกขึ้นยืนอย่างสง่างามและได้ถูกปลดปล่อยร่วมกับชาวจีนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ กลายเป็นเจ้าของประเทศจีนร่วมกัน (The People are Masters of the Country) (Li, 2019; The State Council Information Office of the People's Republic of China, 2021) สาธารณรัฐประชาชนจีน ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1949² นั้นได้ยึดถือหลักการความเสมอภาคทางชาติพันธุ์ เอกภาพทางชาติพันธุ์ และความเจริญรุ่งเรืองร่วมกันและการพัฒนาของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมด อันเป็นหลักการพื้นฐานในการแก้ปัญหาทางชาติพันธุ์และการจัดการความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ อีกทั้งยังได้จัดตั้งระบบการปกครองตนเองทางชาติพันธุ์ระดับภูมิภาคในพื้นที่ชนกลุ่มน้อยของจีน (Constitution of the People's Republic of China, 2004; Anonymous, 2010, p. 79)

ต่อมาในปี ค.ศ. 1955 ชุมชนของชาติพันธุ์อุยกูร์ได้ก่อตั้งขึ้นเป็นเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ร่วมกับเขตปกครองตนเองอื่น ๆ อีก 4 เขตปกครองตนเอง คือ เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน (Inner Mongolia Autonomous Region) เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกวางสี (Guangxi Zhuang Autonomous Region) เขตปกครองตนเองทิเบต (Tibet Autonomous Region) และเขตปกครองตนเองชนชาติฮุยหนิงเซีย (Hui Ningxia Autonomous Region) หลังจากที่เขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ได้ก่อตั้งขึ้น นโยบายของรัฐบาลจีนได้มีการรับประกันสิทธิประชาธิปไตยของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงอย่างหนักแน่นว่า “ชาวซินเจียงทุกคนจะเป็นเจ้านายในกิจการของตนเอง” (The Master of the House) โดยเน้นย้ำว่าประชาชนทุกคนในซินเจียง ไม่ว่าจะเป็นชาติพันธุ์ใดล้วนแล้วคือ “พลเมืองจีน” (Chinese Citizen) (The State Council Information Office of the People's Republic of China, 2021) และได้นำพาเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์เข้าสู่ยุคใหม่ของความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์แบบสังคมนิยมที่มีความเสมอภาค มีความสามัคคีซึ่งกันและกัน มีความช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกันและมีความสามัคคีของทุกกลุ่มชาติพันธุ์ (Dabphet, 2020, p. 55)

จากการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นนี้ ได้ก่อให้เกิดกระบวนการในกิจกรรมและกิจการต่าง ๆ ในเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงตั้งแต่จีนดำเนินนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศในปี ค.ศ. 1978 รัฐบาลท้องถิ่นของเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ได้มุ่งไปที่การสร้างเศรษฐกิจเป็นหลัก และได้ส่งผลให้สภาพแวดล้อมทางสังคมในเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว รวมทั้งยังได้ส่งเสริมให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน รวดเร็ว และมั่นคง จึงจะเห็นได้ว่าภาพรวมของการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจในซินเจียงดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันจะสามารถพิสูจน์ได้โดยข้อมูลในปี ค.ศ. 2006 ที่เขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์มี GDP อยู่ที่ 301.898 พันล้านหยวน เพิ่มขึ้น 11.0% จากปี ค.ศ. 2005 GDP ต่อหัวอยู่ที่ 14,871 หยวน เพิ่มขึ้น 8.6% จากปี ค.ศ. 2005 (The People's Government of

² รัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1949 ได้ระบุระบบการปกครองของสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยมีพื้นฐานการแบ่งแยกอำนาจระหว่างพรรคคอมมิวนิสต์จีน (Chinese Communist Party; CCP) และคณะรัฐบาล โดยรัฐธรรมนูญฉบับปี ค.ศ. 1949 เน้นการปกครองของคนที่เป็นศูนย์กลาง และระบุนิติธรรมและเสรีภาพพื้นฐานของประชาชนเป็นสำคัญ (Constitution of the People's Republic of China, 2004)

Xinjiang Uygur Autonomous Region, 2006) และสำหรับด้านการลงทุนในปี ค.ศ. 2019 จีนเจียงใต้ดึงดูดผู้ประกอบการมากกว่า 1.8 ล้านราย รวมถึงวิสาหกิจ 359,000 ราย แม้จะมีการระบาดของโรคโควิด-19 แต่ในปี ค.ศ. 2020 จีนเจียงก็มีการเติบโตของ GDP ในเชิงบวกที่ร้อยละ 3.4 โดยคิดเป็นเงินมากกว่า 1379.76 พันล้านหยวน (ประมาณ 2.105 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ) (Zhou & Zhang, 2021) และเป็นที่แน่นอนว่าระดับการคุ้มครองดูแลสิทธิมนุษยชนของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในจีนเจียงก็ได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่องเช่นกัน โดยจะเห็นได้ว่าตั้งแต่ก่อนก่อตั้งประเทศจีนใหม่ในปี ค.ศ. 1949 จนถึงปัจจุบัน สถานะและการมีบทบาทของประชาชนในจีนเจียงได้ถูกยกระดับและมีการพัฒนาร่วมกับชาติพันธุ์อื่น ๆ ในจีนอีก 55 ชาติพันธุ์ทั่วทุกภูมิภาคของจีน (Embassy of the People's Republic of China in the Islamic Republic of Pakistan, 2019)

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากจีนเจียงตั้งอยู่ในเอเชียกลางและเป็นพื้นที่หลักของการก่อสร้างเส้นทางการค้าข้อริเริ่ม “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ของจีน หากมองในมุมมองทางภูมิรัฐศาสตร์ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของจีนเจียงนั้นถือได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้น ประเทศตะวันตก เช่น สหรัฐอเมริกาได้พยายามขัดขวางนโยบายดังกล่าวของจีน ซึ่งได้ใช้กลวิธีการในการแทรกแซงกิจการของเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ของจีนเพื่อพยายามใช้สิ่งที่เรียกว่า “ปัญหาสิทธิมนุษยชน” เพื่อแบ่งแยกเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ออกจากจีน (Li & Yang, 2020) รวมทั้งการใช้ข้อโต้แย้งและโจมตีผ่านสื่อและการปราศรัยในที่สาธารณะว่าจีนได้ “ทำการกดขี่ข่มเหง การใช้แรงงานและการกักกันโดยไร้อิสระภาพ” แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นและจะถูกนำเสนอขึ้นจะสามารถพูดได้ “ดัง” กว่าข้อกล่าวอ้างที่ชาติตะวันตกนั้นได้แสดงทัศนคติที่มีต่อจีนในประเด็นดังกล่าว

หากศึกษาในเชิงลึกแล้วนั้น จะพบว่า ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจีนเจียงไม่ใช่ประเด็นการถูกโจมตีเรื่องของสิทธิมนุษยชนเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีประเด็นในเรื่องของการต่อต้าน การแทรกแซง การสกัดกั้น การปราบปรามและควบคุมเงินจากภายนอก เพื่อพยายามจะแยกจีนเจียงออกจากจีนผ่านการโจมตีในประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนในจีนเจียงโดยการใช้สื่อ การวิเคราะห์จากทัศนะของนักวิชาการและการปราศรัยเพื่อเอาใจประชาชนของผู้มีและนักการเมืองเพียงบางส่วนเท่านั้น ซึ่งในท้ายที่สุดยังไม่มีมีการพิสูจน์ให้เห็นอย่างแท้จริงว่าจีนนั้นมีประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนในจีนเจียงหรือไม่อย่างไร (Li & Yang, 2020) หรือรัฐบาลสหรัฐหรือชาติตะวันตกอื่น ๆ ใช้ประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนเพื่อโจมตีจีน เพื่อมุ่งแยกจีนเจียงออกจากจีนจริงหรือไม่อย่างไร และนอกจากนี้การรับฟังการอธิบายและชี้แจงผ่านมุมมองของรัฐบาลจีนก็ยังไม่ได้รับการยอมรับจากสื่อหรือนักวิชาการบางกลุ่มของชาติตะวันตก ซึ่งทั้งหมดได้กลายเป็นประเด็นข้อโต้แย้งที่นักวิชาการยังหาคำตอบไม่ได้ เพราะเอกสารงานวิจัยและการนำเสนอจากภายนอกจีนมุ่งเน้นในเรื่องของภัยคุกคามและประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนเป็นหลัก ซึ่งเป็นในแง่ลบเพื่อโจมตีจีน แต่สำหรับเอกสารงานวิจัยและการนำเสนอจากภายในจีนจากนักวิชาการก็มักจะมุ่งเน้นให้เห็นถึงสภาพและการบริหารจัดการ และผลที่เป็นในเชิงบวก

โดยในช่วงไม่กี่ปีมานี้ โดยเฉพาะในช่วงปี ค.ศ. 2013 เป็นต้นมา สื่อในสหรัฐอเมริกาและประเทศตะวันตกอื่น ๆ ได้พยายามนำเสนอประเด็น “ปัญหาสิทธิมนุษยชนในจีนเจียง” (Human Rights Issues in Xinjiang) (Li & Yang, 2020) และในขณะเดียวกันรัฐสภาสหรัฐฯ ได้ผ่าน “กฎหมายนโยบายความมั่นคงอุยกูร์ปี ค.ศ. 2020” ในเดือนมิถุนายน ปี ค.ศ. 2020 ว่าด้วย “ระบบ การละเมิด การกักขังควบคุมตัวโดยพลการ การบังคับใช้แรงงาน การกดขี่ทางวัฒนธรรม และการกดขี่ทางศาสนา”

(The Senate and House of Representatives of the United States of America, 2020) ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นที่น่าจับตามองของนานาประเทศในโลก รวมถึงสหประชาชาติที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลประเด็นเรื่องของสิทธิมนุษยชนในระดับนานาชาติเช่นกัน จากประเด็นดังกล่าวเป็นที่น่าสังเกตว่า เหตุใดรัฐบาลสหรัฐฯ รวมถึงนักวิชาการ นักการเมืองและสื่อต่าง ๆ ในประเทศตะวันตกอื่น ๆ จึงสนใจในประเด็นนี้ อีกทั้งได้พยายามนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ “ปัญหาสิทธิมนุษยชนในซินเจียง” อย่างหลากหลาย รวมไปถึงพยายามเรียกร้องให้รัฐบาลจีนอธิบาย ชี้แจงและเร่งแก้ไขในประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชน ที่รวมไปถึงการบริหารจัดการในพื้นที่เขตปกครองตนเองซินเจียงอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ ยังมีภาคเอกชนหลายแห่ง เช่น บริษัท Nike บริษัท Adidas ของสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ทางด้านเครื่องแต่งกายกีฬาเข้ามามีส่วนร่วมในการโจมตีในประเด็นสิทธิมนุษยชน “การกดขี่และใช้แรงงาน” ในซินเจียงและได้รณรงค์ในประเด็นนี้อย่างจริงจัง ซึ่งในที่สุดได้นำมาซึ่งการปลุกกระแสมองความเป็นชาตินิยมและรักชาติของชาวจีนในการ “ต่อต้าน” สินค้าจากบริษัท Nike บริษัท Adidas ของสหรัฐอเมริกา โดยประชาชนจีนได้เลิกสนับสนุนและไม่ซื้อสินค้าของบริษัทดังกล่าวในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

อีกทั้ง รัฐบาลจีนอาจจะสามารถอธิบายด้วยเหตุผลทางประวัติศาสตร์ที่ลึกซึ้งและสลับซับซ้อน โดยสามารถอธิบายถึงความถูกต้องและชัดเจนของ “ปัญหาสิทธิมนุษยชนในซินเจียง” ที่ทำให้รัฐบาล สื่อ นักวิชาการและนักการเมืองประเทศตะวันตกพยายามนำเสนอข้อมูล ข้อเท็จจริง หรืออาจจะเป็นการแสดงว่าข้อมูลเหล่านั้นเป็นข้อมูลเพียงบางส่วนเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากในมุมมองของนักวิชาการบางส่วนของจีนก็ได้นำเสนอในมุมที่เห็นด้วยและที่มีมุมมองที่ตรงกันข้ามในประเด็นดังกล่าวเช่นกัน (มีการนำเสนอข้อเท็จจริงในประเด็นปัญหาทางด้านการเมือง ปัญหาสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาสังคมของจีนเพียงด้านเดียวจากตะวันตกเพียงเท่านั้น) โดยยังไม่มี การนำเสนอที่ชัดเจนจากนักวิชาการจีนหรือนักวิชาการชาวตะวันตกที่ทำการศึกษเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนในซินเจียงอย่างจริงจัง ส่วนใหญ่มุ่งเน้นในประเด็นของ “การละเมิด กดขี่ข่มเหง การใช้แรงงานหรือการล้างสมอง” ที่ไม่ได้มีการศึกษาถึงภัยคุกคามจากภายนอกที่กำลังคุกคามจีนในพื้นที่ซินเจียง รวมถึงประเด็นปัญหาจากภัยคุกคามภายใน โดยเฉพาะเรื่องของ “ภัยคุกคามใหม่” ไม่ว่าจะเป็น การก่อการร้าย การแบ่งแยกดินแดน การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (Terrorism, Separatism, Genocide) ที่มาในรูปแบบของการปลุกกระแสมองผ่านความเชื่อเพื่อสร้างความแตกแยก โดยใช้ประเด็นเรื่องของความเชื่อทางศาสนาและการครอบครองดินแดนในอดีตเพื่อจุดประเด็นความขัดแย้งและเกลียดชังให้เกิดขึ้น ทั้งนี้การศึกษสาเหตุของการบริหารจัดการเฉพาะพื้นที่ “ซินเจียง” ของรัฐบาลจีนนั้นมีเหตุผลสำคัญประการใดก็ยังไม่ได้ถูกศึกษาและค้นพบเพื่อให้เห็นข้อเท็จจริงที่สมบูรณ์

ถึงแม้ว่าข้อถกเถียงเรื่องสิทธิมนุษยชนในซินเจียงยังคงมีหลากหลายมุมมองทางวิชาการ ดังนั้น งานวิจัยนี้มุ่งประเด็นในการศึกษาเกี่ยวกับ (1) ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาสิทธิมนุษยชนในจีน โดยเฉพาะซินเจียงนั้นเป็นอย่างไร (2) การบริหารจัดการและดำเนินการของรัฐบาลจีนผ่านนโยบายสาธารณะของรัฐบาลท้องถิ่นเขตปกครองตนเองซินเจียงอยู่เกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ซินเจียงจากสมมุติฐาน ซึ่งจะสามารถพิสูจน์ให้เห็นข้อเท็จจริงผ่านการศึกษาวิเคราะห์ผ่านเอกสารวิชาการ งานวิจัย ข่าว ทั้งในและนอกประเทศจีน รวมถึงเอกสารราชการ (สมมุติฐาน) ของรัฐบาลจีนเพื่อนำเสนอหลักฐาน ข้อเท็จจริงต่อประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนและอื่น ๆ ในซินเจียงสู่สาธารณะได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการ การศึกษาเกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครองจีนที่มีอัตลักษณ์แบบจีนและงานวิจัยในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสิทธิมนุษยชนเพื่อการศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาวิเคราะห์เพื่อระบุ “ข้อเท็จจริง” เกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียง
2. นำเสนอการบริหารจัดการและดำเนินนโยบายของรัฐบาลจีนผ่านนโยบายสาธารณะของรัฐบาลท้องถิ่นเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์เกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียง

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาผ่านเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหนังสือ บทความวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ข้อมูลจากเว็บไซต์และข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียงและการดำเนินนโยบายสาธารณะของรัฐบาลท้องถิ่นเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ ประเทศจีนผ่านเอกสารทางการ สมุดปกขาว (White Paper) เรื่อง “การรับประกันสิทธิเท่าเทียมกันของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดในซินเจียง” (Guarantee of Equal Rights of All Ethnic Groups in Xinjiang) ของ The State Council Information Office of the State Council of China โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาจำแนกเป็นหมวดหมู่เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยการกำหนดหมวดหมู่นั้นเป็นไปตามข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของงานวิจัยในประเด็นที่ต้องการศึกษา คือ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียง และการบริหารจัดการของรัฐบาลจีนผ่านนโยบายสาธารณะของรัฐบาลท้องถิ่นเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์เกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียงผ่านเอกสารวิชาการต่าง ๆ และการรายงานในสมุดปกขาวของรัฐบาลจีน จากนั้นใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาสรุปผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงและการตอบโต้ข้อกล่าวหาต่าง ๆ จากสมุดปกขาวของรัฐบาลจีน จากนั้นทำการสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรม

1. สิทธิมนุษยชนสากล (International Human Rights)

ประวัติศาสตร์สิทธิมนุษยชนเผยให้เห็นถึงวิวัฒนาการที่ยาวนานและซับซ้อน ซึ่งหยั่งรากลึกในประเพณี ปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรมที่หลากหลายทั่วโลก โดยเริ่มจากแนวคิดโบราณเกี่ยวกับกฎธรรมชาติไปจนถึงอุดมคติของการรับรู้เรื่องต่าง ๆ การเคารพซึ่งกันและกันในสังคมมนุษย์ยังคง เช่นเรื่องของเพศสภาพชายและหญิง ไปสู่ระดับประเทศ เช่น การกดขี่ข่มเหง สงครามและการเรียกร้องสิทธิทางกฎหมาย ซึ่งคาบเกี่ยวประเพณีและความเชื่อทางศาสนา อันนำไปสู่ประเด็นระหว่างประเทศที่ว่าด้วยข้อตกลงระหว่างประเทศในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง (Flowers, 1993) แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนนี้ได้มีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องเพื่อรับมือกับความท้าทายในประเด็นปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นใหม่อย่างหลากหลายและไร้ขอบเขตตามกระบวนการของโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นการยอมรับในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยธรรมชาติและการเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ ความเท่าเทียมทางเพศ ผ่านข้อตกลง ความร่วมมือ กฎหมายและเอกสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (The Universal Declaration of Human Rights; UDHR) ที่ได้รับการรับรองโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 1948 (Sutto, 2019, p. 18)

“Human rights” are rights inherent to all human beings, regardless of our nationality, residence, sex, sexual orientation, and gender identity, national or ethnic origin, color, religion, language, or any other status. We are all equally entitled to our human rights without discrimination. (“สิทธิมนุษยชน” คือสิทธิที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติ ถิ่นที่อยู่ เพศ รสนิยมทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ ชชาติกำเนิดหรือชาติพันธุ์ สีผิว ศาสนา ภาษา หรือสถานะอื่นใด เราทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในสิทธิมนุษยชนโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ) (United Nations, 1992)

แต่อย่างไรก็ตาม วิธีในการรับรู้และต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน การตระหนักรู้และยอมรับในระดับสากลยังเป็นการท้าทายใหม่ที่น่าสนใจประเทศจะต้องจัดการและแก้ไข การต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนนั้นมีในหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการเรียกร้อง การรณรงค์ การส่งเสริมผ่านองค์กร หน่วยงานหรือแม้กระทั่งการถ่ายทอดผ่านการเรียนการสอน สื่อภาพยนตร์ ละครและการแสดงออกในพื้นที่สาธารณะ ทั้งนี้เพื่อความเท่าเทียมและความยุติธรรมด้านสิทธิมนุษยชน อีกทั้งเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการเฝ้าระวังประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกอย่างต่อเนื่อง (Marks, 2016, p. 20)

จากการศึกษาและสำรวจเกี่ยวกับแนวคิดสิทธิมนุษยชนทางวิชาการอย่างหลากหลายและครอบคลุม ได้ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองได้ก่อให้เกิดวาทกรรมเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นอยู่ทุกขณะในสังคมปัจจุบัน (Council of European, 2023)

“All rights are universal, indivisible and interdependent and interrelated.” (สิทธิทั้งปวงเป็นสากล แบ่งแยกไม่ได้ และพึ่งพาอาศัยกัน และเกี่ยวข้องกัน) (United Nations, 1993)

โดยประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนนั้นเชื่อมโยงไปสู่ประเด็นของภัยคุกคาม อาชญากรรม เทคโนโลยีสมัยใหม่หรือแม้แต่สงครามที่ยังเกิดขึ้นอยู่ในโลกปัจจุบัน เช่น สงครามรัสเซีย-ยูเครนหรือสงครามอิสราเอล-ปาเลสไตน์ ที่ได้สร้างการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ ซึ่งได้ถูกเรียกร้องให้มีการชกถามและพิสูจน์ทางวิชาการอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อชี้ให้เห็นถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชน สร้างสภาพแวดล้อมในสังคมประเทศและตระหนักรู้นานาชาติ ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนให้ได้รับการเคารพนับถือในระดับสากลอย่างจริงจัง โดยสิทธิมนุษยชนสากลขั้นพื้นฐานได้ระบุไว้ในเอกสารและคำประกาศระหว่างประเทศต่าง ๆ ภายใต้กรอบการทำงานที่มีรากฐานและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง สำหรับเรื่องของ “สิทธิมนุษยชน” สามารถพบได้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration Of Human Rights; UDHR) ซึ่งรับรองโดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติในปี ค.ศ. 1948 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนได้สรุปสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ถือว่ามิอยู่ในตัวบุคคลทุกคน โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติ ชาติพันธุ์ เพศ ศาสนา หรือสถานะอื่นใด (United Nations, 2021)

2. สิทธิมนุษยชนกับการเป็นพลเมือง สิทธิทางชาติพันธุ์และการเคารพความเชื่อทางศาสนา (Human Rights and Citizenship Ethnic Rights and Respect for Religious Beliefs)

แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนสำหรับพลเมืองถือเป็นแง่มุมพื้นฐานของวาทกรรมทางกฎหมายและการเมืองร่วมสมัย โดยเริ่มต้น กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศร่วมสมัยเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 19 ในประเด็นที่ว่าด้วยการห้ามการค้าทาสและการสร้างข้อจำกัดในการป้องกันการเกิดสงคราม ในปี ค.ศ. 1919 ประเทศต่าง ๆ ได้ก่อตั้งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization; ILO) เพื่อดูแลสนธิสัญญาคุ้มครองคนงานด้วยความเคารพต่อสิทธิของตน รวมถึงสุขภาพและความปลอดภัยของพวกเขา (Shiman, 1993, pp. 6-7) ในปัจจุบัน สิทธิเหล่านี้มีรากฐานมาจากข้อตกลงระหว่างประเทศ กรอบรัฐธรรมนูญ และหลักจริยธรรม เพื่อปกป้องศักดิ์ศรีและความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ในสังคม ความเข้าใจทางวิชาการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนนั้นได้เน้นย้ำถึงธรรมชาติที่เป็นสากล ซึ่งครอบคลุมมิติทางกฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Marks, 2016, p. 20) โดยสิทธิมนุษยชนสำหรับพลเมืองครอบคลุมถึงการคุ้มครองที่หลากหลาย รวมถึงเสรีภาพในการแสดงออก การชุมนุม และความเชื่อทางศาสนา โดยตระหนักถึงสิทธิของพลเมืองในการมีชีวิต เสรีภาพและความมั่นคงปลอดภัย สิทธิเหล่านี้ได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่บุคคลสามารถมีส่วนร่วมในการกำกับดูแล การเข้าถึงโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน และดำเนินชีวิตโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติหรือการแทรกแซงโดยพลการหรือตามอำเภอใจ (United Nations, 1993)

อย่างไรก็ตาม การรับรู้และการตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนสำหรับพลเมืองนั้นต้องการมากกว่ากรอบทางกฎหมาย ต้องการการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้ โดยเฉพาะ “การรับรู้และตระหนักรู้” (Perception and Awareness) และความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อจัดการกับความท้าทายทางสังคมที่กำลังพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง นักวิชาการและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความเข้าใจและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อสร้างการตระหนักรู้ที่หยั่งลึกลงไปในชีวิตได้สำนึกของมนุษย์ (Carlson & Listhaug, 2007) โดยมีการวิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางนโยบาย ระดับประเทศ ข้อตกลงทางสังคม เอกสารสัญญา หรือข้อปฏิบัติที่เป็นความเคยชินในสังคมที่พลเมืองและประชาชนนั้นอาศัยอยู่ จำเป็นจะต้องมีการใช้วิจารณ์ญาณและการสนับสนุน หรือแม้กระทั่งการปฏิรูปที่จำเป็นในการทำความเข้าใจและยอมรับสิทธิมนุษยชนของพลเมืองขั้นพื้นฐาน แต่กระนั้นความสามารถของรัฐบาลในการดำเนินการตามสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนก็ยังเป็นไปด้วยความยากลำบากและไม่ชัดเจน (Cole, 2015) กล่าวคือ วาทกรรมเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนสำหรับพลเมืองนั้นเน้นย้ำถึงความเชื่อมโยงระหว่างการพิจารณาทางกฎหมาย การเมือง และจริยธรรม หรือแม้กระทั่งข้อตกลงร่วมกันโดยทั่วไปในสังคมที่พลเมืองนั้นอาศัยอยู่ เน้นย้ำถึงความจำเป็นของแนวทางแบบองค์รวมเพื่อให้แน่ใจว่าพลเมืองทุกคนเข้าใจ ยอมรับและตระหนักถึงการเคารพสิทธิมนุษยชนระหว่างพลเมืองด้วยกันว่ามีการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในสังคมที่หลากหลายทั่วโลกอย่างมีความหมาย อันรวมถึงเรื่องของการเคารพในความเชื่อ เพศสภาพ การเลือกที่จะเป็น การดำรงชีวิต หรือแม้กระทั่งการดำเนินชีวิตส่วนตัว

โดยความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิมนุษยชนกับการเป็นพลเมือง ชาติพันธุ์ และการเคารพความเชื่อทางศาสนาเป็นหัวข้อที่ซับซ้อน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม เสรีภาพส่วนบุคคล และบทบาทของศาสนาในสังคม สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่ทุกคนมีสิทธิได้รับ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา หรือลักษณะอื่นใด

(Sutto, 2019) แต่ทว่าสิทธิมนุษยชนกับการเป็นพลเมือง ชาตินิยม และการเคารพความเชื่อทางศาสนานั้นกลับกลายเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่ทำให้นานาชาติให้ความสำคัญ อีกทั้งนำประเด็นนี้มาเป็นเครื่องมือในการโจมตีทางการเมืองของประเทศต่าง ๆ เพื่อการสกัดกั้นคู่แข่ง สร้างภาพอันโหดร้าย บางครั้งกลับกลายมาเป็นเครื่องมือทางการเมืองและเศรษฐกิจเพื่อยับยั้งการเจริญเติบโตของประเทศคู่แข่ง (Li & Yang, 2020) นอกจากนี้ จุดตัดระหว่างสิทธิมนุษยชนและความเชื่อทางศาสนาอาจทำให้เกิดทั้งปัญหา ความท้าทายและโอกาสในโลกยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะพื้นที่หรือประเทศที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา และประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวกับสงครามและการแบ่งแยกดินแดนในอดีตก็เป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อถกเถียง ประเด็นโต้แย้งและปัญหาทั้งภายในและระหว่างประเทศ ตัวอย่างที่ชัดเจนและเป็นที่น่าสนใจของนานาชาติและท้าทายต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนในโลกคือ “ประเด็นสิทธิมนุษยชนในจีนเจียง” ของจีน

3. ประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนในจีน

“ประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน” (Human Rights Issues) นั้นคือ กรณีหรือสถานการณ์ที่สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลทุกคนถูกละเมิด คุกคาม ถูกรอนหรือถูกโจมตี โดยทั่วไปสิทธิเหล่านี้จะมีระบุไว้ในเอกสารระหว่างประเทศ เช่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Declaration of Human Rights) กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (International Human Rights Law) สนธิสัญญาและอนุสัญญาระหว่างประเทศอื่น ๆ มากมาย โดยประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนสามารถแสดงออกมาในรูปแบบและบริบทต่าง ๆ และได้จำกัดเฉพาะไปเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น มีการดำเนินการในช่วงเวลาที่เกิดความขัดแย้งด้วยอาวุธเพื่อบังคับให้ผู้นำโลกปกป้องพลเรือนและผลักดันให้เกิดความยุติธรรมในโลก (Human Rights Watch, 2023)

“It prohibits arbitrary deprivation of life; torture, cruel or degrading treatment or punishment; slavery and forced labor; arbitrary arrest or detention; arbitrary interference with privacy; war propaganda; discrimination; and advocacy of racial or religious hatred.” ห้ามมิให้มีการกีดกันทางชีวิตโดยพลการ การทรมาน การปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายหรือย่ำยีศักดิ์ศรี การบังคับเป็นทาสและแรงงาน การจับกุมหรือคุมขังโดยพลการ การแทรกแซงความเป็นส่วนตัวโดยพลการ การโฆษณาชวนเชื่อเพื่อก่อให้เกิดสงคราม การเลือกปฏิบัติ และการสนับสนุนความเกลียดชังทางเชื้อชาติหรือศาสนา (United Nations, 1976)³

จากการศึกษาและรายงานของสถาบัน Human Right Career ในหัวข้อ 10 ประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนในอนาคต (10 Human Rights Issues of the Future) ระบุว่าประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน 10 อันดับแรกในอนาคตนั้นจะประกอบไปด้วย การค้ามนุษย์ วิกฤติผู้ลี้ภัย สิทธิแรงงาน ความเท่าเทียมกันทางเพศ สิทธิ LGBTQ+ สิทธิมนุษยชนทางเทคโนโลยี ชาตินิยม การโจมตีด้วยสื่อและการเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสุดท้ายสหประชาชาติที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นและความมุ่งมั่นต่อการแก้ไขปัญหามนุษยชน (Soken-Huberty, 2021)

³ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และพิธีสารเลือกรับฉบับที่ 1 มีผลใช้บังคับในปี ค.ศ. 1976 พิธีสารเลือกรับฉบับที่ 2 ได้รับการรับรองในปี ค.ศ. 1989

ในปัจจุบันประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เป็นกว้างขวาง หลากหลายและเกิดขึ้นบ่อยครั้งในโลก ในหนังสือ Human Rights: Current Issues and Controversies ของ DiGiacomo (2016) ได้นำเสนอปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนในหลายประเด็น อันรวมถึงวิธีการควบคุมและรับมือ สามารถที่จะสรุปเนื้อหากว้างได้ ดังต่อไปนี้ (1) การละเมิดสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งรวมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการชุมนุม การปราบปรามทางการเมือง การเซ็นเซอร์ การเลือกปฏิบัติ และการขาดการเข้าถึงกระบวนการทางกฎหมายที่ยุติธรรมและโปร่งใส (2) การละเมิดสิทธิทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยจะเกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความยากจน การขาดการเข้าถึงการศึกษา การดูแลสุขภาพ ที่อยู่อาศัย และโอกาสทางเศรษฐกิจ (3) การละเมิดสิทธิทางวัฒนธรรม ที่จะรวมถึงความกังวลเกี่ยวกับการละเมิดเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภาษา และแนวปฏิบัติในกลุ่มเชื้อชาติ ชาติพันธุ์ ชนเผ่า เป็นต้น (4) การเลือกปฏิบัติและการทำให้เกิดคนชายขอบ อันจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่บุคคลหรือกลุ่มได้รับการปฏิบัติอย่างไม่ยุติธรรมหรือถูกกีดกันโดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ เพศ ชาติพันธุ์ ศาสนา รสนิยมทางเพศ สถานะทางสังคมหรือความพิการ (5) ความรุนแรงและการละเมิดที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง โดยจะครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมสงคราม การทรมาน การจับกุมโดยพลการ การกักขังตามอำเภอใจ การวิสามัญฆาตกรรม และความรุนแรงรูปแบบอื่น ๆ ในระหว่างความขัดแย้ง (6) ปัญหาผู้ลี้ภัยและการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาความท้าทายในโลก ที่ยังไม่มี การรับมือและแก้ไขได้ดี โดยจะเกี่ยวข้องกับความท้าทายที่ผู้ลี้ภัยและผู้ย้ายถิ่นต้องเผชิญ รวมถึงการขาดการคุ้มครอง การเลือกปฏิบัติ และสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่เพียงพอ (7) การละเมิดสิทธิแรงงาน การใช้แรงงานอย่างไม่ยุติธรรมหรือไม่เป็นไปตามกฎข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับความกังวลต่อการปฏิบัติด้านแรงงานที่ไม่เป็นธรรม แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ และการละเมิดสิทธิของคนงาน การได้รับค่าจ้างที่ยุติธรรม การทำงานหนัก และ 8) สิทธิด้านสิ่งแวดล้อมและชนพื้นเมือง ซึ่งประเด็นนี้มาพร้อมกับความเจริญของประเทศ การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ตามความต้องการของมนุษย์ในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิที่ความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลหรือชุมชน โดยเฉพาะชนเผ่าพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ

อย่างไรก็ตาม การจัดการกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนมักต้องมีการบริหารจัดการภายในตั้งแต่ระดับพื้นฐานขนาดเล็กไปสู่ระดับสังคม และการสนับสนุนและบริหารจัดการที่ดีในระดับประเทศ อีกทั้งยังจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ การสนับสนุน การปฏิรูปกฎหมาย และการส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก องค์การสิทธิมนุษยชน นักเคลื่อนไหว และรัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการระบุปัญหา จัดการปัญหา และป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง ซึ่งประเด็นเหล่านี้ในบางครั้งอาจจะมีมองว่าเป็นประเด็นเพียงเล็กน้อย แต่ทว่าสามารถกระจายขอบเขตไปสู่วงกว้างและกลายเป็นประเด็นปัญหาใหญ่ระดับโลกได้ เช่น การละเมิดสิทธิทางวัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนาและชาติพันธุ์อันนำไปสู่สงครามที่สร้างผลกระทบทั่วโลกได้ โดยประเด็นปัญหานี้ก็สามารถนำมาสู่เครื่องมือในการโจมตี สกัดกั้นและคว่ำบาตรทางการเมืองและเศรษฐกิจในโลกยุคปัจจุบันที่มีการเชื่อมต่อกันอย่างไร้พรมแดน ดังเช่น ประเทศจีนในปัจจุบันที่กำลังการเจริญก้าวหน้าจนกลายเป็นคู่แข่งของสหรัฐอเมริกา แต่ทว่าภายใต้การเจริญรุ่งเรืองของจีนได้กลายเป็นเป้าหมายการโจมตีด้านสิทธิมนุษยชนจากสื่อของชาติตะวันตก

จีนตกเป็นจำเลยที่ถูกกล่าวหาและน่าจับตามองในประเด็นข้อกังวลด้านสิทธิมนุษยชนหลายประการ และประเด็นเหล่านี้ได้รับการพูดคุยและวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางโดยองค์การสิทธิมนุษยชน รัฐบาล และกลุ่มผู้สนับสนุนระหว่าง

ประเทศ จากรายงานของ U.S. Department of State (2021) ได้นำเสนอ “China’s Disregard for Human Rights” หรือการไม่เคารพในสิทธิมนุษยชนของจีนไว้หลายประเด็นด้วยกัน เช่น การปราบปรามในซินเจียง ความกลัวจะถูกจับกุมโดยพลการ การละเมิดเสรีภาพทางศาสนา การปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงออก การบังคับใช้แรงงาน การโจมตีต่อเอกราชของฮ่องกง และข้อจำกัดอันเข้มงวดในทิเบต เป็นต้น

“The government of the People’s Republic of China (PRC), guided by a totalitarian ideology under the absolute rule of the Chinese Communist Party (CCP), deprives citizens of their rights on a sweeping scale and systematically curtails freedoms as a way to retain power. People in China cannot practice the religion or belief of their choice. They cannot express their opinions openly or form or join groups of their choosing without fear of harassment, arrest, or retribution. Members of minority groups are subject to mass arbitrary detention, Orwellian-style surveillance, political indoctrination, torture, forced abortions and sterilization, and state-sponsored forced labor. รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้นำอุดมการณ์เผด็จการภายใต้การปกครองที่ได้ขาดของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ได้ลดทอนสิทธิของพลเมืองของตนในวงกว้าง และจำกัดเสรีภาพอย่างเป็นระบบเพื่อรักษาอำนาจของตน ผู้คนในประเทศจีนไม่สามารถนับถือศาสนาหรือความเชื่อตามที่พวกเขาเลือกได้ พวกเขาไม่สามารถแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย จัดตั้งหรือเข้าร่วมกลุ่มที่พวกเขาเลือกได้ โดยกลัวว่าจะถูกคุกคาม จับกุม หรือถูกลงโทษ สมาชิกของชนกลุ่มน้อยตกอยู่ภายใต้การควบคุมตัวโดยพลการเป็นจำนวนมาก มีการสอดแนม การปลูกฝังทางการเมือง การทรมาน การบังคับทำแท้งและการทำหมัน รวมถึงการบังคับใช้แรงงานที่มีรัฐบาลให้การสนับสนุน (U.S. Department of State, 2021)

จากรายงานดังกล่าวสามารถสรุปประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญบางประการในประเทศจีนนั้นได้ ดังต่อไปนี้ (1) เสรีภาพในการแสดงออกและการใช้สื่อ เสรีภาพทางอินเทอร์เน็ตและการเฝ้าระวัง โดยจีนนั้นมีชื่อเสียงในเรื่องของการปิดกั้นและการควบคุมสื่ออย่างเข้มงวด เสรีภาพในการแสดงออกมีจำกัด และมีข้อจำกัดเกี่ยวกับเนื้อหาออนไลน์ โซเชียลมีเดีย และสื่อสารมวลชนอิสระ ประชาชนในประเทศจีนไม่สามารถใช้สื่อโซเชียลมีเดียภายนอกประเทศได้อย่างอิสระ โดยจะถูกป้องกันและสกัดกั้นจากหน่วยงานของรัฐบาล ทั้งนี้ก็เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการนำเข้าของข้อมูลอันเป็นจริงและเท็จจากต่างประเทศ กิจกรรมออนไลน์ก็ได้รับการตรวจสอบอย่างใกล้ชิด และมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเว็บไซต์และข้อมูลบางอย่างที่อาจจะนำมาซึ่งการปลุกระดมและภัยคุกคามในจีนได้ (2) การปราบปรามทางการเมือง โดยรัฐบาลจีนถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการปราบปรามความขัดแย้งทางการเมือง จำกัดกิจกรรมของฝ่ายค้านทางการเมือง และกักขังนักเคลื่อนไหว นักกฎหมาย และนักข่าวที่ทำทนายพรรครัฐบาล (3) สิทธิของชาติพันธุ์และความเป็นเชื้อชาติ ได้แก่ ประเด็นสิทธิชนกลุ่มน้อยชาวอุยกูร์ โดยมีการรายงานและการสอบสวนจากสื่อต่างประเทศจีน จนได้ก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมถึงการกักขังตามอำเภอใจ การบังคับใช้แรงงาน การปราบปรามทางศาสนาและวัฒนธรรมในพื้นที่ซินเจียงอุยกูร์ (Feinerman, 1990)

จากประเด็นทั้งหมดนี้ นานาชาติมีความกังวลเกี่ยวกับการควบคุมตัวบุคคลโดยพลการ ที่ขาดกระบวนการทางกฎหมาย ที่ถูกต้องชัดเจน และความโปร่งใสในการดำเนินคดีต่าง ๆ ในจีน ถือว่าเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้ถูกนานาชาตินำมาโจมตีจีน ในประเด็นสิทธิมนุษยชน

สิ่งสำคัญคือ รัฐบาลจีนมักจะปฏิเสธคำวิพากษ์วิจารณ์เหล่านี้ โดยยืนยันว่านโยบายของรัฐบาลมีเป้าหมายเพื่อรักษา เสถียรภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจ และความสามัคคีของชาติ ปัญหาที่กล่าวถึงในที่นี้ยังคงต้องมีข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้ รัฐบาลจีนได้นำเสนอข้อมูลที่น่าเชื่อถือผ่านเอกสารหรือการปราศรัยเชิงตอบโต้ และการชี้แจงด้วยเหตุผลอันนำไปสู่การชี้ให้เห็น ถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ของจีน การรับมือ นโยบาย หรือการปฏิบัติต่าง ๆ ให้กับ นานาชาติได้รับทราบ ด้วยเหตุนี้ ในบางครั้งรัฐบาลจีนกลับถูกโจมตีว่ามีการสร้างข้อมูลหลักฐานที่เป็นเท็จจากประเทศฝ่ายตรงข้าม ที่นำเสนอในมุมมองที่แตกต่าง การแสดงออกทางทัศนคติ ซึ่งถือว่าสามารถทำได้ และทั้งหมดก็นำมาซึ่งข้อถกเถียงและ ประเด็นโต้แย้งในระดับนานาชาติที่ยังไร้ข้อพิสูจน์และสิ้นสุดได้โดยเร็ววันนี้ ปัญหาดังกล่าวนี รัฐบาลจีนจะสามารถตอบคำถาม และชี้แจงให้นานาชาติได้รับทราบและลบล้างข้อกล่าวหาต่าง ๆ ได้โดยการแสดงหลักฐานในเชิงปฏิบัติแทนการโต้แย้ง ทางเอกสารและการโต้แย้งกลับ

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

1. ข้อเท็จจริงในประเด็นสิทธิมนุษยชนในชิงเจียง ประเทศจีน

ถึงแม้ชิงเจียงจะมีมรดกทางสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมอันรุ่งเรืองในอดีต ตลอดจนมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และภูมิรัฐศาสตร์ร่วมสมัย เพราะชิงเจียงเคยเป็นศูนย์กลางของเส้นทางสายไหมและเป็นช่องทางที่ศาสนาพุทธ คริสต์ และ อิสลามเข้าสู่จีนก็ตาม แต่กระนั้นประเด็นปัญหาต่าง ๆ ได้ถาโถมเข้าสู่ชิงเจียง ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของความขัดแย้งทาง ชาติพันธุ์ ศาสนา ความเชื่อและสงคราม ด้วยเหตุนี้ทำให้ชิงเจียงในยุครุ่งเรืองในอดีตเริ่มถดถอยและล้าหลัง (Millward, 2021) ก่อนการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ. 1949 เศรษฐกิจของชิงเจียงเป็นเศรษฐกิจแบบธรรมชาติที่มุ่งเน้นการทำ เกษตรกรรมและการเลี้ยงสัตว์เป็นหลัก เป็นการทำเกษตรกรรมที่ล้าหลังและไม่มีอุตสาหกรรม ภายใต้การกดขี่ของกองกำลัง จักรวรรดินิยมที่รุนแรง ชนชั้นศักดินาที่แสวงประโยชน์ และชนชั้นที่มีอภิสิทธิ์ทางศาสนา ผู้คนจากทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในชิงเจียง มีสถานะทางสังคมที่ต่ำและไม่ได้รับสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น ประเด็นปัญหาเรื่องชาติพันธุ์และการแบ่งแยกดินแดน และสิทธิมนุษยชนในชิงเจียงนั้นไม่ได้เป็นประเด็นปัญหา ใหม่แต่อย่างใด แต่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานที่ปรากฏในประวัติศาสตร์จีน ด้วยเหตุผลที่สำคัญคือ การรวมแผ่นดินและ การรวมความหลากหลายของชาติพันธุ์ต่าง ๆ เข้ามาอยู่ร่วมกัน ด้วยเหตุแห่งความแตกต่างทั้งชาติพันธุ์ ศาสนาและความเชื่อ แม้กระทั่งชีวิตความเป็นอยู่ได้ทำให้เกิดความแปลกแยก และพยายามที่จะมีการสร้างตัวตนและลักษณะความเป็นดั้งเดิมไว้ (Millward, 2021) การแบ่งแยกดินแดน แยกตัวออกจากประเทศจีนของชิงเจียงเพื่อปกครองตนเองนั้นเป็นประเด็นปัญหาสำคัญ ของรัฐบาลจีนมาอย่างยาวนานและต้องการการแก้ไขอย่างเร่งด่วน แม้ว่าเขตปกครองตนเองชิงเจียงอยู่ภายใต้อำนาจของจีนเคยมี ประวัติศาสตร์ในการสะสมทางวัฒนธรรมของกลุ่มศาสนาอิสลามและความเชื่อทางศาสนาจากตุรกี และถูกมองว่าเป็น เตอร์กิสถานตะวันออกจากนักวิชาการตะวันตกเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจว่าชิงเจียงนั้นมีอิสระทางความเชื่อ ศาสนาและ เป็นส่วนหนึ่งของชาวเติร์กไม่ใช่ของจีน แต่ทว่าในสายตาจีนแล้วนั้นชิงเจียงเป็นส่วนหนึ่งของจีนโดยสมบูรณ์ (Pan & Hu, 2011)

ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในจีนเจียงโดยชาวมุสลิมอุยกูร์นั้นมีเหตุผลสำคัญสองประการหลัก คือ ความแตกต่างทางชาติพันธุ์และนับถือศาสนา ชาวยุกูร์ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่นี้เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เตอร์กกลุ่มใหญ่ที่สุดที่อาศัยอยู่ในจีนเจียงและส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม นอกจากนี้การเคลื่อนไหวของอุดมการณ์ทางศาสนาและการเมือง การสะสมอาวุธ และอุดมการณ์ของผู้คนในพื้นที่ที่ต้องการแบ่งแยกดินแดนนั้นเป็นประเด็นที่สลับซับซ้อนและหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่ใช้ความรุนแรงเพื่อต้องการแยกรัฐอุยกูร์เป็นอิสระออกจากจีน ในขณะที่ชาวยุกูร์บางคนต้องการแยกรัฐออกจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ เพื่อที่ต้องการรักษาความแตกต่างทางวัฒนธรรมภายในความสัมพันธ์แบบปกครองตนเองกับจีน และบางกลุ่มก็ให้การสนับสนุนในการรวมเข้ากับระบบของจีน (Van Wie Davis, 2008)

ในปัจจุบัน จีนเจียงนอกจากจะพบเจอกับปัญหภายในที่มีอาจจะแก้ไขได้ ภัยคุกคามจากภายนอก “ปัญหาการก่อการร้าย” ได้เริ่มคุกคามจีนเจียงเช่นกัน การก่อการร้ายเป็นศัตรูสาธารณะของสังคมมนุษย์และเป็นเป้าหมายที่สำคัญในการร่วมกันแก้ปัญหของประชาคมระหว่างประเทศ กองกำลังก่อการร้ายนั้นเหยียบย่ำสิทธิมนุษยชน ฆ่าชีวิตผู้บริสุทธิ์เป็นอันตรายต่อความมั่นคงสาธารณะ สร้างความตื่นตระหนกทางสังคม คุกคามสันติภาพและความสงบสุขของโลก ปัจจุบันจีนเจียงของจีนได้รับผลกระทบอย่างมากจากอิทธิพลที่ทับซ้อนกันของกองกำลังแบ่งแยกเชื้อชาติ กองกำลังหัวรุนแรงทางศาสนา และกองกำลังก่อการร้ายที่ใช้ความรุนแรง มีการโจมตีของผู้ก่อการร้ายเกิดขึ้นบ่อยครั้งในพื้นที่ (Lu, 2019) ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในจีนเจียง เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างร้ายแรง เมื่อเผชิญกับภัยคุกคามของกลุ่มการก่อการร้ายและลัทธิหัวรุนแรง รัฐบาลท้องถิ่นของจีนเจียงได้ใช้มาตรการเด็ดขาดเพื่อดำเนินการต่อต้านการก่อการร้ายและการต่อสู้เพื่อขจัดความรุนแรงตามกฎหมาย ผลคือได้ยับยั้งกิจกรรมการก่อการร้ายที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปกป้องสิทธิในการอยู่รอดและการพัฒนาของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในด้านสิทธิขั้นพื้นฐาน โดยรัฐบาลจีนมีการดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยหลักนิติธรรม และการเคารพในการปกป้องสิทธิมนุษยชนเป็นหลักการตามรัฐธรรมนูญของจีน การต่อสู้ต่อต้านการก่อการร้ายและการลดความรุนแรงในจีนเจียงเป็นส่วนสำคัญของการต่อสู้ต่อต้านการก่อการร้ายของประชาคมระหว่างประเทศ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และหลักการของสหประชาชาติในการต่อสู้กับการก่อการร้ายและการปกป้องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน (Lu, 2019)

จากการใช้มาตรการและวิธีการต่าง ๆ ตามหลักธรรมาภิบาลของรัฐบาลจีนต่อปัญหาการก่อการร้ายและการต้องการแบ่งแยกดินแดนในจีนเจียงดังกล่าวได้นำไปสู่การแก้ไขประเด็นปัญหาอื่น ๆ อีกมากมายในภายหลัง แต่ทว่าการปราบปราม ป้องกันและจัดการปัญหภายในพื้นที่จีนเจียงและภัยคุกคามจากการก่อการร้ายในจีนเจียงนั้นกลับกลายเป็นประเด็นที่นานาชาติให้ความสนใจและนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการโจมตีจีน เกิดวาทกรรมการละเมิดและคุกคามอันก่อให้เกิด “ปัญหาสิทธิมนุษยชน” ในจีนเจียง โดยในปี ค.ศ. 2019 สหรัฐฯ ได้ออกร่างกฎหมายหลายฉบับในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์หลักของจีน ใช้ประเด็นสิทธิมนุษยชนร่วมกับประเด็นได้หวัน ฮองกง จีนเจียง และทิเบต เพื่อดำเนินมาตรการที่หลากหลายเกี่ยวกับเอกภาพของจีน ไม่ว่าจะเป็นการแทรกแซงจากภายนอก ใช้การยุยง การประกาศใช้กฎหมายที่สร้างผลกระทบต่อผลประโยชน์หลักของจีน (Li & Yang, 2020) ด้วยเหตุนี้ ทำให้เกิดเป็นวาทกรรมที่ว่า “ใช้จีนเจียงเพื่อควบคุมจีน” การแพร่กระจายของวาทกรรมดังกล่าวข้างนี้ได้แปรเปลี่ยนจาก “การบังคับใช้แรงงาน” ไปสู่ “การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์”

ที่ได้กลายเป็นพื้นฐานสำหรับการแบ่งฝ่ายและชั่วคราวทางการเมืองของสหรัฐฯ กับจีน อีกทั้งยังสามารถทำให้สหรัฐฯ สามารถควบคุมจีนจากภายนอกได้ถูกต้องตามกฎหมาย (Li, 2021) นอกจากนี้ยังได้ใช้ประเด็น “เอกราชของไต้หวัน” “เอกราชของฮ่องกง” “เอกราชของทิเบต” และ “เอกราชของซินเจียง” ในการพยายามที่จะบรรลุการยอมรับและความร่วมมือในระดับนานาชาติ รวมถึงการใช้กรอบของประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน เพื่อสร้างพื้นฐานทางกฎหมายในการปฏิเสธเอกภาพของธิปไตยของจีนเหนือซินเจียง

การวิพากษ์และตีตราสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในซินเจียงของสหรัฐฯ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาถูกให้ความสำคัญโดยนักวิชาการในต่างประเทศอย่างหลากหลาย เช่น Adrian Nikolaus Zenz⁴ ในบทความ เรื่อง End the dominance of the Uyghur ethnic group: An analysis of Beijing’s population optimization strategy in southern Xinjiang (2021) และ The Xinjiang Police Files: Re-education Camp Security and Political Paranoia in the Xinjiang Uyghur Autonomous Region (2022) รวมถึงสำนักข่าว BBC News Vox News⁵ โดยเฉพาะในประเด็น “การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์และการบังคับใช้แรงงาน” อีกทั้งถูกใช้เป็นเครื่องมือของนักวิชาการที่ต่อต้านจีนหรือศึกษาจีนในอีกแง่มุมจากภายนอก บางครั้งได้นำมาซึ่งการบิดเบือนข้อมูลและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับซินเจียงที่ถูกต้องและเป็นธรรมกับรัฐบาลจีน และการศึกษาของนักวิชาการบางกลุ่มนั้นได้สร้างการรับรู้แบบเหมารวม ร่วมกันส่งเสริมให้มีการโจมตีในประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียง เมื่อพิจารณาจากตรรกะที่เป็นรูปธรรมแล้วนั้น การตีตราในประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียงของสหรัฐฯ ถือเป็นวาทกรรมระดับชาติที่มีมายาวนาน มีการมุ่งเน้นทางอารมณ์ความรู้สึกเพื่อดึงดูดความสนใจจากต่างประเทศ ระดมพันธมิตรเพื่อกำหนดมาตรการคว่ำบาตรจีน (Jin, 2022) ซึ่งประเทศเหล่านี้ยังไม่ได้พิสูจน์ข้อเท็จจริงว่าประเด็นปัญหาในซินเจียงนั้นมีสภาพการณ์ปัญหาภายในรุนแรงอย่างไร ภัยคุกคามภายนอกนั้นสร้างผลกระทบมาน้อยเพียงใด และเหตุใดรัฐบาลจีนจำเป็นต้องดำเนินการขั้นเด็ดขาดเพื่อรักษาความสงบสุขในพื้นที่ซินเจียง

การศึกษาของนักวิชาการตะวันตกชื่อดังอย่าง Adrian Nikolaus Zenz (2022) รวมถึงการนำเสนอของสื่ออย่าง BBC News และ Vox News ของตะวันตกนั้นได้นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ของการละเมิดสิทธิมนุษยชนในซินเจียง ไม่ว่าจะเป็นค่ายล้างสมอง ค่ายส่งเสริมการศึกษาทางการเมือง รวมถึง “การกักขังควบคุมตัวโดยพลการ การบังคับใช้แรงงาน การทรมาน การล่วงละเมิดทางเพศ และการล้างสมอง” โดยมองว่าค่ายอบรมสั่งสอนในซินเจียงนั้นมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร ทำหน้าที่ควบคุมและพยายามลบล้างการปฏิบัติและการมีอยู่ของศาสนา ซึ่งส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม (Zenz, 2022) และรัฐบาลจีนก็ได้ปฏิเสธมาอย่างต่อเนื่องถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงของชาวมุสลิมอุยกูร์ภายในค่ายอบรมสั่งสอนทางการเมืองในซินเจียง การศึกษาของนักวิชาการและการนำเสนอของสื่อเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงต่อชาวยูยกูร์ภายในค่ายศึกษาซินเจียง มีรูปแบบของการทรมานและกักขังโดยพลการ ยิ่งไปกว่านั้น

⁴ The director and senior fellow in China studies at the Victims of Communism Memorial Foundation, an anti-communist think tank established by the US government.

⁵ ดูเพิ่มเติม Samuel, S. (2021, March 10) China’s genocide against the Uyghurs, in 4 disturbing charts, Available: <https://www.vox.com/future-perfect/22311356/china-uyghur-birthrate-sterilization-genocide>

มีความเป็นไปได้ที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญาผ่านกระบวนการพิจารณาของศาลในเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ (Rakhima & Satyawati, 2019) การเสนอดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงการโจมตีและสร้างภาพลักษณ์แง่ลบให้กับจีนในด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชน และถูกนำมาใช้เป็นข้ออ้างของประเทศตะวันตกอย่างสหรัฐฯ ในการโจมตีจีน พร้อมกับการโจมตีขององค์กรและนักสิทธิมนุษยชนในสหประชาชาติ

แต่นักวิชาการของจีนอย่าง Chang (2020) และ Xia (2021) ได้ให้การโต้แย้งว่า แท้ที่จริงแล้วจีนพยายามอย่างหนักในการจัดการและแก้ปัญหาในซินเจียงด้วยหลากหลายวิธีเพื่อให้เกิดความสงบสุขเรียบร้อยในซินเจียง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเรื่องของความปลอดภัยของประชาชนในพื้นที่และประเทศชาติ ในฐานะภูมิภาคที่มีกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลายกลุ่มอาศัยอยู่ร่วมกันและหลายวัฒนธรรมอยู่ร่วมกัน วัฒนธรรมชาติพันธุ์ของซินเจียงนั้นได้มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาและความก้าวหน้าของวัฒนธรรมจีนอย่างล้นเหลือไม่ออก พรรคและรัฐบาลจีนให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการคุ้มครองสิทธิทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในซินเจียงและการพัฒนาวัฒนธรรมทางชาติพันธุ์ของชาวซินเจียง จีนได้แสดงแนวคิดเรื่องคุณค่าของลัทธิสังคมนิยมในฐานะประเทศที่เป็นเอกภาพสังคมนิยมหลายเชื้อชาติ ยกกระตือรือร้นการคุ้มครองสิทธิทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในแง่ของการคุ้มครองสิทธิทางวัฒนธรรมทางชาติพันธุ์ของชนกลุ่มน้อย ความเท่าเทียมกันเชิงอัตวิสัยของการคุ้มครองสิทธิทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย (Chang, 2020)

บทบาทของรัฐบาลจีนในการจัดการความขัดแย้งในกรณีของชาวมุสลิมอุยกูร์ในซินเจียงตั้งแต่ปี ค.ศ. 1949 ที่มองว่าซินเจียงได้รับการปลดแอกโดยสันติวิธี และจัดตั้งเป็นเขตปกครองตนเองอุยกูร์ในปี ค.ศ. 1955 ทั้งนี้ ศาสนาและวัฒนธรรมของชาวมุสลิมอุยกูร์ได้รับการส่งเสริมและรักษาทั้งจากรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นซินเจียง และในช่วงของการปฏิรูปในทศวรรษที่ 1980-1990 การปรองดองทางวัฒนธรรมและการพัฒนาเศรษฐกิจได้ถูกขับเคลื่อนเพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างชนกลุ่มน้อยในประเทศจีน และในช่วงทศวรรษ 2000-2010 กลุ่มต่อต้านรัฐบาลในซินเจียงได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มอิสลามหัวรุนแรงและกลุ่มก่อการร้ายภายนอก ซึ่งรัฐบาลจีนได้พยายามแก้ไขโดยใช้นโยบายชนกลุ่มน้อยเพื่อสร้างสมดุลระหว่างกองกำลังและความร่วมมือผ่านการพัฒนาเศรษฐกิจและการสนับสนุนทางวัฒนธรรมชาติพันธุ์ (Dabphet, 2020, p. 60) และในทางตรงกันข้าม ในปี ค.ศ. 2020 รัฐสภาสหรัฐอเมริกาได้ผ่านกฎหมายนโยบายสิทธิมนุษยชนของชาวอุยกูร์ปี ค.ศ. 2020 ซึ่งได้ทำการวิพากษ์วิจารณ์การละเมิดชาวอุยกูร์อย่างเป็นระบบของรัฐบาลท้องถิ่นในซินเจียง ซึ่งรวมถึงการกักขังโดยพลการ การบังคับใช้แรงงาน การกดขี่ทางวัฒนธรรม และการประหัตประหารทางศาสนา (The Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress Assembled, 2020)

จะเห็นได้ว่ามุมมองของนักวิชาการ สื่อ และนักการเมืองจากภายนอกจีนจะให้ความสำคัญกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในจีนว่าเป็น “ปัญหารุนแรงและไม่อาจยอมรับได้” และมุ่งเน้นว่าเป็นการแก้ไขและรับมือโดยรัฐบาลจีนเพิ่มความรุนแรงมากกว่าทำให้สถานการณ์ดีขึ้น ไม่ได้ชี้ให้เห็นว่าประเด็นปัญหาแท้จริงของสิทธิมนุษยชนนั้นมีรากเหง้าทางประวัติศาสตร์ หรือภัยคุกคามใดที่กำลังก่อตัวขึ้นในซินเจียง ที่อาจจะนำมาซึ่งปัญหาที่ใหญ่กว่า “ปัญหาสิทธิมนุษยชน” ที่นักวิชาการให้ความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการก่อการร้ายข้ามแดน อาชกรมในพื้นที่ ความขัดแย้งของชาติพันธุ์ที่หลากหลายในพื้นที่ซินเจียง ที่เป็นปัญหาสะสมและรัฐบาลจีนจำเป็นต้องเร่งแก้ไขโดยด่วน แต่ว่าการตอบโต้ของรัฐบาลจีน กลับให้ความสำคัญกับการตอบโต้ในประเด็นสิทธิมนุษยชนเท่านั้น อีกทั้งนักวิชาการจีนส่วนใหญ่เล็งเห็นว่า

ทำการศึกษาและพิสูจน์ให้เห็นข้อเท็จจริงว่าซินเจียงนั้นมีปัญหาใดที่สำคัญมากกว่าปัญหาสิทธิมนุษยชน

ด้วยเหตุนี้ไม่ว่าคำกล่าวข้างต้นและมุมมองของนักวิชาการ สื่อ และนักการเมืองตะวันตกเกี่ยวกับ “ปัญหาสิทธิมนุษยชนในซินเจียง” จะเป็นจริงหรือไม่ อย่างไรก็ตามยังคงต้องได้รับการวิเคราะห์และศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพิสูจน์และชี้ให้เห็นถึงข้อเท็จจริง การนำเสนอของนักวิชาการ สื่อ นักการเมืองหรือประเทศฝ่ายตรงข้ามนั้นควรนำเสนอด้วยหลักฐานที่แท้จริง ประเด็นปัญหาภายในพื้นที่และภัยคุกคามภายนอกที่สร้างผลกระทบต่อซินเจียงและชาติพันธุ์ในซินเจียงอันเชื่อมโยงต่อทักษะของนานาชาติประเทศต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียง และต้องผ่านการศึกษาค้นคว้าอย่างมีหลักการและเหตุผล อันจะต้องประกอบด้วยความเข้าใจในประวัติศาสตร์ สภาพการณ์ในพื้นที่ บริบททางสังคม วัฒนธรรมและศาสนา รวมถึงการบริหารจัดการทางการเมือง และการกล่าวอ้างใด ๆ ควรตระหนักถึงการเคารพในการบริหารจัดการของแต่ละประเทศตามหลักการเคารพซึ่งกันและกันบนบรรทัดฐานสากลที่พึงมี ซึ่งทั้งหมดทั้งมวลจำเป็นจะต้องถูกพิสูจน์และอภิปรายด้วยหลักฐานที่เป็นจริงและเท่าเทียมกัน

2. การดำเนินการของรัฐบาลจีนผ่านนโยบายสาธารณะของรัฐบาลท้องถิ่นเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ต่อประเด็นสิทธิมนุษยชนในซินเจียง

นับตั้งแต่การก่อตั้งประเทศจีนใหม่เมื่อกว่า 70 ปีที่แล้ว พรรคคอมมิวนิสต์จีนและรัฐบาลจีนได้ยึดมั่นในแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนที่มี “ประชาชนเป็นศูนย์กลาง” (People-centered) เสมอมา (Wang, 2021) และยึดถือสิทธิในการยังชีพและสิทธิในการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่ประชาชนพลเมืองทั่วโลกพึงมีและประชาชนพลเมืองจีนพึงมีเช่นเดียวกัน รัฐบาลจีนได้ให้ความสนใจในการจัดการและแก้ไขปัญหา “ภายใน” ประเทศอันถูกสะสมมายาวนานตั้งแต่ก่อนก่อตั้งประเทศจีนใหม่ รัฐบาลจีนได้ให้ความสำคัญกับกลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความหลากหลายทางความเชื่อและศาสนาในประเทศจีนเช่น ซินเจียง รัฐบาลจีนได้เพิ่มพูนและพัฒนานโยบายและกลยุทธ์สำหรับการปกครองซินเจียงอย่างต่อเนื่อง (The State Council Information Office of the People's Republic of China, 2021) และหลักฐานข้อเท็จจริงเหล่านี้ถูกปรากฏตามที่ประกาศในสมุดปกขาว “การรับประกันสิทธิเท่าเทียมกันของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดในซินเจียง” (Guarantee of Equal Rights of All Ethnic Groups in Xinjiang) รัฐบาลท้องถิ่นของเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ยืนยันที่จะรับประกันและปรับปรุงประชาธิปไตยของประชาชนจากทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงอย่างจริงจัง พัฒนากิจการต่าง ๆ ในซินเจียง และรับประกันความเท่าเทียมกันของประชาชนในทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมและสิทธิในการพัฒนาที่เท่าเทียมกันทำให้สิทธิมนุษยชนในซินเจียงพัฒนาและก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง (The State Council Information Office of the People's Republic of China, 2021) ความสำเร็จของการพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชนในซินเจียงและรับประกันสถานะพลเมืองจีนอย่างแท้จริงปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดจากรายงานของสมุดปกขาวของรัฐบาลจีนในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) การรับประกันสิทธิพลเมือง (The Guarantee of Civil Rights)

ทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความเท่าเทียมกัน โดยมีฐานะเป็น “พลเมืองโลกและพลเมืองของจีน” (Global Citizens and Chinese Citizens) โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา และความเชื่อทางศาสนา ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย (Department of Policies and Regulations, 2011)

ประการแรก คือ การปกป้องสิทธิในชีวิตของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ สิทธิในการมีชีวิตเป็นสิทธิโดยกำเนิดของมนุษย์ที่ไม่สามารถลิดรอนได้ตามอำเภอใจ อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 ถึงสิ้นปี ค.ศ. 2016 กระแสสากลของลัทธิเต๋าก็ได้แผ่ขยายไปยังซินเจียง ภายใต้การสมรู้ร่วมคิดของกองกำลังแบ่งแยกดินแดนทั้งในและนอกประเทศจีน คดีก่อการร้ายรุนแรงหลายพันคดีเกิดขึ้นในซินเจียง (Choudhary, 2002) เช่น ในปี ค.ศ. 1997 เหตุก่อการร้ายรุนแรงในเมือง Yining มณฑลซินเจียง ทำให้มีผู้เสียชีวิต 7 ราย บาดเจ็บ 198 ราย ในปี ค.ศ. 2009 เกิดเหตุก่อการร้ายรุนแรงในอุรุมชี มีผู้เสียชีวิต 197 ราย และบาดเจ็บกว่า 1,700 ราย และต่อมาในปี ค.ศ. 2013 เหตุก่อการร้ายรุนแรงในหมู่บ้าน Selibuya อำเภอ Bachu แคว้น Kashgar ทำให้มีผู้เสียชีวิต 15 ราย บาดเจ็บสาหัส 2 ราย และในปี ค.ศ. 2014 ผู้ก่อการร้ายจากซินเจียงใช้มีดฟันผู้คนที่สถานีรถไฟคุนหมิงสังหารผู้คน 31 ศพ บาดเจ็บ 141 คน (Guancha News, 2021)

Source Guancha News (2021)

รูปที่ 1 Survivors of terror attacks in Xinjiang decry violence Condemn terrorists, express hope to cherish hard-won peace

เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่อการร้ายที่กล่าวถึงข้างต้นได้ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิตของผู้คนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงและเหยียบย่ำศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตาม “รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐประชาชนจีน” (Constitution of the People’s Republic of China) “กฎหมายอาญาของสาธารณรัฐประชาชนจีน” (Criminal Law of the People’s Republic of China) และ “กฎหมายความมั่นคงแห่งชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน” (National Security Law of the People’s Republic of China) ในแง่ของสภาพการณ์ท้องถิ่น รัฐบาลท้องถิ่นของซินเจียงได้ออก “มาตรการดำเนินการตามกฎหมายต่อต้านการก่อการร้ายของสาธารณรัฐประชาชนจีนในเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์” (Xinjiang Uygur Autonomous Region implements the measures of the Anti-Terrorism Law of the People’s Republic of China) (Xinjiang Uygur Autonomous Region People’s Congress Standing Committee, 2016) จัดให้มีข้อบังคับท้องถิ่น เช่น “ระเบียบการจัดความรุนแรงของเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์” ปราบปรามกิจกรรมความรุนแรงและการก่อการร้ายทั้งหมดที่กระทำการฝ่าฝืนอย่างรุนแรง อันส่งผลต่อสิทธิมนุษยชนของพลเมืองและเป็นอันตรายต่อความปลอดภัยสาธารณะ

ในขณะเดียวกันยังได้ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลแหล่งที่มาของภัยความมั่นคงต่าง ๆ และดำเนินการป้องกันเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายผ่านการจัดตั้งศูนย์การศึกษาและฝึกอบรมทักษะอาชีพ เพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของประชาชนจากการก่อการร้ายและลัทธิสุดโต่งที่เผยแพร่เข้ามาในซินเจียงในระดับสูงสุด

ในปลายปี ค.ศ. 2016 นับตั้งแต่เปิดศูนย์การศึกษาและฝึกอบรมทักษะอาชีพ จนถึงปี ค.ศ. 2021 ได้แสดงให้เห็นว่าไม่มีคดีก่อการร้ายรุนแรงในซินเจียงมากกว่าหกปีติดต่อกัน การแทรกซึมของลัทธิสุดโต่งและลัทธิก่อการร้ายได้รับการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ สิทธิในการดำรงชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงได้รับการประกันอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

2) การรับประกันสิทธิทางการเมือง (The Guarantee of Political Rights)

ในซินเจียง กลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มมีสถานะเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงขนาดประชากร ระดับการพัฒนา หรือความแตกต่างในขนบธรรมเนียมประเพณีและลักษณะนิสัยเฉพาะกลุ่มคน ระบบการปกครองตนเองทางชาติพันธุ์ระดับภูมิภาคเป็นระบบการเมืองพื้นฐานในจีน เป็นระบบที่องค์กรปกครองตนเองจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ที่ชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่ในชุมชนกระจุกตัวเพื่อใช้อำนาจปกครองตนเองภายใต้การนำของรัฐบาลจีนที่เป็นเอกภาพตามรัฐธรรมนูญ สถานิติบัญญัติของเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ไม่เพียงแต่มีอำนาจนิติบัญญัติท้องถิ่นของเขตปกครองโดยทั่วไปเท่านั้น แต่ยังมีอำนาจนิติบัญญัติในการกำหนดระเบียบปกครองตนเอง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979 สภาประชาชนเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์และคณะกรรมการการประจำเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ได้ออกกฎหมายท้องถิ่นรวม 669 ฉบับ โดย 161 ฉบับ มีผลบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน (The State Council Information Office of the People's Republic of China, 2021)

ในขณะเดียวกัน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญจีน พลเมืองของทุกกลุ่มชาติพันธุ์มีสิทธิเท่าเทียมกันในการลงคะแนนเสียงและสิทธิในการลงสมัครรับเลือกตั้ง พลเมืองของทุกกลุ่มชาติพันธุ์เลือกผู้แทนโดยตรงในสภาประชาชนของมณฑลและเขตหรือเมือง บนพื้นฐานนี้ ผู้แทนของเขตปกครองตนเองหรือเมือง และสภาประชาชนแห่งชาติจะค่อย ๆ ได้รับเลือกขึ้นดำรงตำแหน่งตามลำดับ โดยเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์จะเลือกผู้แทน 61 คนเข้าสู่สภาผู้แทนประชาชนแห่งชาติครั้งที่ 13 ซึ่งรวมถึงผู้แทนจากชนกลุ่มน้อย 38 คน คิดเป็น 62.3% ของสมาชิกสภาประชาชนครั้งที่ 13 เขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์มีผู้แทนทั้งหมด 548 คน รวมถึงผู้แทนจากชนกลุ่มน้อย 353 คน คิดเป็น 64.42% ของสมาชิกสภาประชาชนมณฑล (The State Council Information Office of the People's Republic of China, 2021)

นอกจากนี้ ซินเจียงยังเป็นเขตปกครองตนเองแห่งเดียวในจีนที่มีเขตปกครองตนเองสามระดับ (เขตปกครองตนเอง แคว้นปกครองตนเอง และอำเภอปกครองตนเอง) สภาประชาชนและรัฐบาลของประชาชนในระดับต่าง ๆ ในเขตปกครองตนเองใช้อำนาจในการบริหารกิจการท้องถิ่น ประธานเขตปกครองตนเองซินเจียง ผู้ว่าการแคว้นปกครองตนเอง และหัวหน้าอำเภอปกครองตนเองล้วนเป็นพลเมืองของชนกลุ่มน้อยในซินเจียง ภายใต้กรอบเชิงสถาบันของประชาธิปไตยแบบปรึกษาหารือ ตามกรอบของการประชุมที่ปรึกษาทางการเมืองของสาธารณรัฐประชาชนจีน (Chinese People's Political Consultative Conference; CPPCC) พลเมืองทุกระดับในซินเจียงนั้นจะได้คัดเลือกผู้คนจากทุกสาขาอาชีพของทุกกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาและการกำกับดูแลกิจการซินเจียงและของรัฐ มีการรับประกันการมีส่วนร่วมของประชาชนจากทุกกลุ่มชาติพันธุ์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อปรึกษาหารือร่วมกันและเป็นประชาธิปไตย

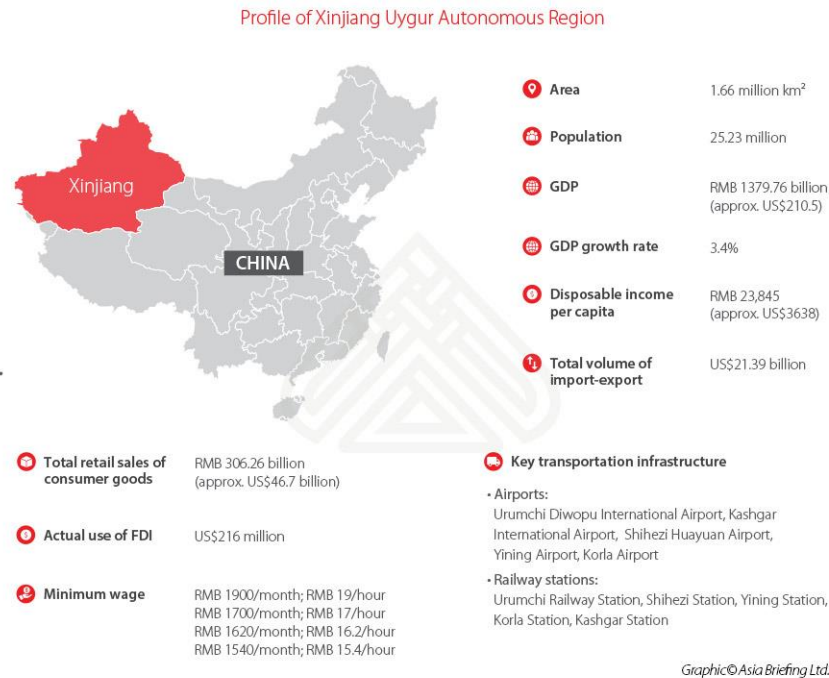
เมื่อพิจารณาจากข้อมูลเหล่านี้ การดำเนินการต่าง ๆ ในซินเจียงก็กำลังพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการศึกษา การรักษายาบาล เศรษฐกิจ การเมือง ฯลฯ ก่อตัวขึ้นอย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จมากมายที่เกิดขึ้นในการสร้างสรรค์และพัฒนาซินเจียงถูกเพิกเฉยและละเลยจากความคิดเห็นของสาธารณชนระหว่างประเทศ

3) การรับประกันสิทธิทางเศรษฐกิจ (The Guarantee of Economic Rights)

รัฐบาลท้องถิ่นซินเจียงนั้นยึดมั่นในปรัชญาการพัฒนาโดยมี “ประชาชนเป็นศูนย์กลาง” (People-centered) ด้วยการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว การลงทุนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในซินเจียงนั้นได้ทำให้การดำรงชีวิตของประชาชนในซินเจียงนั้นมีการพัฒนาที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ภายใต้หลักปรัชญาการพัฒนานี้ กลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงทั้งหมดมีโอกาสเท่าเทียมกันทั้งในด้านการพัฒนาร่วมกัน การริเริ่มสร้างสรรค์ร่วมกัน มีชีวิตที่มีความสุขร่วมกัน ได้รับสิทธิทางเศรษฐกิจร่วมกัน และได้รับการรับประกันการมีสิทธิทางเศรษฐกิจร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Xia, 2021)

ผู้คนจากทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงมีสิทธิเท่าเทียมกันในการพัฒนาเศรษฐกิจ นับตั้งแต่การก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนในปี ค.ศ. 1949 ผู้คนจากทุกกลุ่มชาติพันธุ์ได้ทำงานร่วมกันและประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงครั้งประวัติศาสตร์ เปรียบเหมือนการนำ “จากขยะเหลือใช้พัฒนาเป็นอุตสาหกรรมที่เจริญรุ่งเรือง” “จากความยากจนแร้นแค้นสู่สังคมที่มั่งคั่งในทุกด้าน” ความทันสมัยของการเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ได้พัฒนาอย่างรวดเร็ว มีการปรับปรุงข้อมูลและประสิทธิภาพด้านอุตสาหกรรม และเปลี่ยนแปลงเป็นดิจิทัลและชาวกรองต่าง ๆ ก็เกิดการพัฒนาที่รวดเร็วมากยิ่งขึ้น ผู้คนจากทุกกลุ่มชาติพันธุ์มีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน ทำให้มีความก้าวหน้าอย่างมั่นคงไปสู่เป้าหมายของ “ความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน” (Common Prosperity)⁶ (The State Council Information Office of the State Council of China, 2021) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1955 ถึงปี ค.ศ. 2020 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product; GDP) ของซินเจียงเพิ่มขึ้นจาก 12.31 ร้อยล้านหยวนเป็น 13,797.58 ร้อยล้านหยวน และ GDP ต่อหัวเพิ่มขึ้นจาก 241 หยวน เป็น 53,593 หยวน เมื่อคำนวณในอัตราคงที่เพิ่มขึ้นมีปริมาณมากถึง 160.3 เท่า และ 30.3 เท่าตามลำดับ อีกประการหนึ่ง แม้จะมีการระบาดของโรคโควิด-19 ตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 2019 แต่อัตราการเจริญเติบโตของ GDP ในซินเจียงยังเพิ่มขึ้นในเชิงบวกที่ร้อยละ 3.4 และในสิ้นปี ค.ศ. 2020 แต่ละระดับ 1379.76 พันล้านหยวน (ประมาณ 2.105 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ) (Zhou & Zhang, 2021)

⁶ ความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน (共同富裕 Gòngtóng fùyù) เป็นสโลแกนทางการเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์จีน (CCP) โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคมและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ ภายใต้การนำของประธานเหมา เจ๋อตง ประธานพรรคคอมมิวนิสต์จีน ความเจริญรุ่งเรืองร่วมกันหมายถึงความเป็นเจ้าของร่วมกัน

Source China Briefing (2021)

รูปที่ 2 Investing in Xinjiang: Economy, Industry, Trade, and Investment Profile 2021

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าการรับประกันสิทธิทางเศรษฐกิจของรัฐบาลจีนที่ได้กระทำผ่านรัฐบาลท้องถิ่นซินเจียงนั้นได้ช่วยแก้ปัญหาความยากจนในซินเจียงที่เกิดขึ้นในอดีตเป็นเวลานานได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากปัจจัยทางประวัติศาสตร์และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ การพัฒนาของซินเจียงจึงค่อนข้างล่าช้า และเกิดคนยากจนจำนวนมาก แต่ด้วยการสนับสนุนอย่างเข้มแข็งของรัฐบาลกลางจีนและรัฐบาลท้องถิ่นซินเจียงที่ให้ความช่วยเหลือร่วมกันในซินเจียง โดยเฉพาะกลยุทธ์การพัฒนา ‘มุ่งสู่ตะวันตก’ ของจีน (China’s ‘Go West’ strategy)⁷ ได้ทำให้ซินเจียงได้เริ่มบรรเทาความยากจนลงเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากผลของการสำรวจและตรวจสอบการบรรเทาความยากจนในซินเจียงนั้นได้บรรลุผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจเป็นอย่างมาก ภายในสิ้นปี ค.ศ. 2020 คนยากจนในชนบททั้งหมด 2.73 ล้านคนในซินเจียงได้หลุดพ้นจากความยากจน (The State Council Information Office of the People’s Republic of China, 2021) และถือได้ว่าสิทธิในการอยู่รอดปลอดภัยและการพัฒนาที่ดีขึ้นของคนจนได้รับการประกันอย่างมีประสิทธิภาพ

⁷ กลยุทธ์ ‘มุ่งสู่ตะวันตก’ ของจีน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างชายฝั่งตะวันตกที่พัฒนาน้อยกับชายฝั่งตะวันออกที่มั่งคั่ง ด้วยการเปิดตัวโครงการ Belt and Road Initiative (BRI) รัฐบาลจีนหวังว่าจะยกระดับภูมิภาคตะวันตกของจีน รวมถึงซินเจียงด้วยพิมพ์เขียว BRI ที่มีความทะเยอทะยานให้ซินเจียงยกระดับฐานะตนเองกลายเป็นศูนย์กลางการจราจรของจีนเพื่อเชื่อมประเทศ BRI ทางตะวันตกเพื่อเชื่อมโยงสู่กลุ่มประเทศเอเชียกลางและเข้าสู่ยุโรป (China Briefing, 2021)

นอกจากนี้ รัฐบาลท้องถิ่นของเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ยังยืนยันที่จะส่งเสริมการจ้างงานในโครงการต่าง ๆ ในซินเจียงเพื่อสร้างคุณภาพและการดำรงชีวิตของประชาชนทุกชาติพันธุ์ในซินเจียงให้ดีที่สุด และจากการสำเร็จและเก็บรวบรวมข้อมูลของวารสาร China Briefing ที่ให้เห็นว่าจนถึงสิ้นปี 2019 ซินเจียงดึงดูดผู้ประกอบการมากกว่า 1.8 ล้านราย รวมถึงวิสาหกิจ 359,000 ราย ยักษ์ใหญ่ด้านธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงบริษัท BASF ยักษ์ใหญ่ด้านเคมีของเยอรมัน และบริษัท Wanda Group ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ของจีน ได้เข้ามาลงทุนในภูมิภาคนี้ (Zhou & Zhang, 2021) ทั้งนี้ รัฐบาลยังได้มีระบบการผสมผสานการส่งเสริมการจ้างงานเข้ากับการส่งเสริมผู้ประกอบการและใช้นโยบายการจ้างงานที่เข้มข้น ในขณะเดียวกันยังได้สร้างระบบการอบรมต่าง ๆ ผ่านสถาบันฝึกอบรม เช่น วิทยาลัยเทคนิค อาชีวศึกษาระดับสูง โรงเรียนเทคนิควิชาชีพระดับมัธยมศึกษา และศูนย์ฝึกอบรมการจ้างงาน ดำเนินการฝึกอบรมคุณภาพแรงงานและทักษะสำหรับบุคลากรที่มีงานทำให้มีทักษะการทำงานที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และพยายามปรับปรุงการจ้างงานของคนงานในพื้นที่ให้ดีขึ้นและมีคุณภาพมากขึ้น ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014-2020 จำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดในซินเจียงเพิ่มขึ้นจาก 11.3524 ล้านคน เป็น 13.56 ล้านคน เพิ่มขึ้น 19.4% (The State Council Information Office of the People's Republic of China, 2021)

ในขณะที่รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นซินเจียงได้พยายามอย่างหนักในการส่งเสริมการจ้างงาน ทั้งยังได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการปกป้องสิทธิอันชอบธรรมและผลประโยชน์ของแรงงานอย่างเคร่งครัด เช่น การจ้างงานที่เท่าเทียมกันและค่าตอบแทนที่เหมาะสมและสมเหตุสมผล การเข้าร่วมโครงการประกันสังคม การพักผ่อนและวันหยุดพักผ่อนที่แรงงานควรจะได้รับ รวมถึงความปลอดภัยในการทำงานตามข้อบังคับทางกฎหมายที่แรงงานควรจะได้รับ ซึ่งได้มีการปรับปรุงระดับการคุ้มครองสิทธิแรงงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งหมดทั้งมวลนี้เพื่อการสร้างการรับประกันที่มีคุณภาพและสร้างความสนใจของผู้ปฏิบัติงานและแรงงานในซินเจียงให้สามารถทำงานได้อย่างไว้วางใจ

4) การรับประกันสิทธิทางวัฒนธรรม (The Guarantee of Cultural Rights)

รัฐบาลท้องถิ่นซินเจียงให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษา สืบทอด รักษาและปกป้องวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ยาวนานและยอดเยี่ยมของกลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มในซินเจียง ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษากลางประจำชาติอย่างจริงจัง สนับสนุนให้กลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มเรียนรู้ภาษาท้องถิ่นกันและกัน และปกป้องสิทธิพลเมืองทางด้านการศึกษามีประสิทธิภาพ (The State Council Information Office of the People's Republic of China, 2021)

ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายของสาธารณรัฐประชาชนจีนเกี่ยวกับเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ในภูมิภาค และกฎหมายของสาธารณรัฐประชาชนจีนเกี่ยวกับภาษาจีนกลาง พลเมืองมีสิทธิที่จะเรียนรู้และใช้ภาษาพูดและภาษาทั่วไปที่เป็นภาษาของประเทศ ในขณะเดียวกัน ทุกชาติพันธุ์มีเสรีภาพในการใช้และพัฒนาภาษาพูดและภาษาเขียนของตนเอง

“第十九条第五款国家推广全国通用的普通话，第一二条民族自治地方的自治机关在执行职务的时候，依照本民族自治地方自治条例的规定，使用当地通用的一种或者几种语言文字。第三十四条各民族公民都有使用本民族语言文字进行诉讼的权利。(ในวรรค 5 มาตรา 19 รัฐส่งเสริมให้ภาษาจีนกลางเป็นภาษาที่ใช้ทั่วไปทั่วประเทศ ข้อ 121 ในการปฏิบัติหน้าที่ องค์กรแห่งการปกครองตนเองของเขตปกครองตนเองกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างน้อยหนึ่งภาษาที่ใช้โดยทั่วไปในพื้นที่ และมาตรา 134 พลเมืองทุกเชื้อชาติมีสิทธิใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนของตนเองในการดำเนินคดี”) (The Ministry of Education of the People's Republic of China; MOE, 2006)

ทั้งนี้ รัฐบาลท้องถิ่นซินเจียงได้ส่งเสริมการเผยแพร่ภาษาพูดและภาษาเขียนตามมาตรฐานแห่งชาติอย่างจริงจัง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกกลุ่มชาติพันธุ์เรียนรู้ภาษาและตัวอักษรจากกันและกัน และส่งเสริมการสื่อสารทางภาษาและจิตวิญญาณความเป็นชาติพันธุ์ผ่านการสื่อสารทางภาษาอย่างต่อเนื่องในทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียง

ในปัจจุบัน กลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มในซินเจียงใช้ภาษาพูดและเขียนมากกว่า 10 ภาษา และภาษาพูดและเขียนของชนกลุ่มน้อยถูกใช้อย่างแพร่หลายในด้านความยุติธรรม การบริหาร การศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ วรรณกรรมและศิลปะ ในกิจการสังคมและกิจกรรมสาธารณะมีการเปิดสอนหลักสูตรภาษาของชนกลุ่มน้อยในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา องค์กรในซินเจียงหลาย ๆ องค์กร ทั้งในระดับเขตปกครองตนเอง แคว้นปกครองตนเองและอำเภอปกครองตนเองล้วนมีการใช้ภาษาของชนกลุ่มน้อยในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระบบและเป็นทางการ ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาด้านการสื่อสารและการสร้างความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน โดยใช้ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนทั่วไปของประเทศ (ภาษาจีนกลาง) ร่วมด้วยการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนของกลุ่มชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อการปกครองตนเองในระดับภูมิภาค และมีการจัดพิมพ์หนังสือพิมพ์ หนังสือ ผลิตภัณฑ์สื่อทัศนูปกรณ์ และสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ในภาษาจีนกลางประจำชาติและหกภาษาชาติพันธุ์ที่สำคัญได้แก่ภาษาอุยกูร์ ภาษาคาซัค ภาษาคีร์กีซ ภาษามองโกเลีย และภาษาซีเบ รัฐบาลท้องถิ่นยังได้ส่งเสริมการจัดพิมพ์หนังสือพิมพ์มากกว่า 100 ชนิด และวารสารมากกว่า 200 ชนิด รวมทั้งหนังสือพิมพ์ 52 ชนิดในภาษาชนกลุ่มน้อย และวารสารมากกว่า 120 ชนิด โดยสถานีวิทยุและโทรทัศน์ซินเจียงมีรายการทีวี 4 ภาษา และรายการวิทยุ 5 ภาษา และหนังสือพิมพ์ซินเจียงเดลีก็เผยแพร่เนื้อหาใน 4 ภาษาด้วยเช่นเดียวกัน (The State Council Information Office of the People's Republic of China, 2021)

นอกจากนี้ยังสามารถพบการบริการอำนวยความสะดวกหลายภาษาได้ทุกที่ในร้านค้าเชิงพาณิชย์ ไปรษณีย์ โทรคมนาคม บริการทางการแพทย์ ป้ายจราจร พื้นที่ทางสังคมและพื้นที่สาธารณะอื่น ๆ จากมุมมองทางวัฒนธรรม ซินเจียงเป็นภูมิภาคที่มีกลุ่มชาติพันธุ์หลายกลุ่มอาศัยอยู่รวมกันเป็นภูมิภาคที่มีวัฒนธรรมของคนที่มาจากกลางและวัฒนธรรมของภูมิภาคตะวันตกผสมผสานกันมาเป็นเวลานาน นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ที่มีศาสนาและวัฒนธรรมมารวมตัวกันได้อย่างมีเสน่ห์ (Luo & Zhao, 2021, p. 117)

5) การรับประกันสิทธิเสรีภาพในการนับถือทางศาสนา (The Guarantee of Freedom of Religious Beliefs)

การเคารพและปกป้องเสรีภาพในการนับถือศาสนาเป็นนโยบายพื้นฐานของรัฐบาลจีน ชินเจียงยึดมั่นในหลักการของการปกป้องกฎหมาย ควบคุมสิ่งผิดกฎหมาย ควบคุมความคลั่งไคล้ต่อต้านการแทรกซึม ต่อสู้กับอาชญากรรม และดำเนินนโยบายเสรีภาพในการนับถือศาสนาอย่างครอบคลุมและจริงจัง

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดไว้ว่า “พลเมืองของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีเสรีภาพในการนับถือศาสนาอย่างเสรี” (Policy on Freedom of Religious Belief) สิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาของพลเมืองในซินเจียงได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย องค์การของรัฐ องค์การทางสังคม หรือบุคคลใดไม่สามารถบังคับประชาชนให้เชื่อในศาสนาใดศาสนาหนึ่งหรือไม่เลือกปฏิบัติต่อพลเมืองที่เชื่อในศาสนาใดศาสนาหนึ่ง การละเมิดเสรีภาพในการนับถือศาสนาของพลเมืองจะถูกลงโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

“尊重和保护宗教信仰自由，是中国共产党对待宗教问题的一项长期的基本政策。宗教信仰自由作为公民的一项权利，得到了宪法和法律的保障。1949年9月29日全国政协第一届全体会议通过的《共同纲领》第五条规定：中华人民共和国人民有宗教信仰的自由权。1954年公布的《中华人民共和国宪法》规定：中华人民共和国公民有宗教信仰的自由”。(การเคารพและปกป้องเสรีภาพในการนับถือศาสนาเป็นนโยบายพื้นฐานระยะยาวของรัฐบาลจีนในการจัดการกับประเด็นทางศาสนา ในฐานะสิทธิของพลเมือง เสรีภาพในการนับถือศาสนาได้รับการรับรองโดยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย มาตรา 5 ของ “หลักการร่วม” ที่รับรองโดยการประชุมเต็มชุดครั้งแรกของคณะกรรมการแห่งชาติของ CPPCC เมื่อวันที่ 29 กันยายน 1949 กำหนดว่าประชาชนของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา และ “รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐประชาชนจีน” ที่ประกาศใช้ในปี 1954 กำหนดว่า: “พลเมืองของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา”) (Chinese Government, Religious Affairs Bureau, 2005)

ปัจจุบันมีหลายศาสนาในซินเจียง รวมทั้งอิสลาม พุทธ เต๋า และคริสต์นิกายคาทอลิกและออร์ทอดอกซ์ กิจกรรมทางศาสนาตามปกติของประชาชนจะได้รับการดูแลโดยกลุ่มศาสนาและประชาชนด้วยตนเอง อีกทั้งได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย สมาคมอิสลามแห่งประเทศไทยจัดให้พลเมืองที่นับถือศาสนาอิสลามเดินทางไปแสวงบุญที่ประเทศซาอุดีอาระเบียทุกปี จัดให้มีการสนับสนุนทางการเงินสำหรับการรักษาพยาบาลและการแปลภาษาสำหรับผู้แสวงบุญ และรับประกันการให้บริการและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทางด้านการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนทางศาสนา นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังจัดให้มีการแปลและเผยแพร่เอกสารหนังสือทางศาสนาสำคัญต่าง ๆ ของศาสนาอิสลาม พุทธ เต๋า และคริสต์ ในหลายภาษาของชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อย อีกทั้งจัดให้มีการตีพิมพ์พระคัมภีร์ประจำแต่ละศาสนาเป็นภาษาจีนกลางประจำชาติ และภาษาชนกลุ่มน้อยรวม 11 ภาษา และอักษรเบรลล์ร่วมด้วย ปัจจุบันนี้สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามนั้นมีมากกว่า 40 รายการในภาษาของชนกลุ่มน้อย และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในซินเจียง นอกจากนี้พระคัมภีร์ทางศาสนา เช่น พระคัมภีร์อัลกุรอาน ได้รับการแปลและตีพิมพ์เป็นภาษาจีนกลางประจำชาติและในภาษาอุยกูร์ คาซัค คีร์กีซ และภาษาอื่น ๆ

ทั้งนี้ ชินเจียงยังได้ฝึกอบรมบุคลากรทางศาสนามากกว่า 4,000 คน ผ่านทางสถาบันอิสลามแห่งประเทศไทย สถาบันอิสลามซินเจียง โรงเรียนคัมภีร์อิสลามซินเจียง (The State Council Information Office of the People's Republic of China, 2021) สิ่งนี้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าสิทธิเสรีภาพในความเชื่อทางศาสนาของประชาชนทั่วซินเจียงทุกกลุ่มชาติพันธุ์และชนกลุ่มน้อยได้รับการคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ และคัดค้านสื่อตะวันตก “ประเด็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน” ที่ถูกกล่าวอ้างว่าเป็น “การกดขี่ทางศาสนาของชาวอุยกูร์” ในซินเจียง อีกทั้งยังพยายามกล่าวอ้างว่ารัฐบาลจีนจำกัดประชาชนมากกว่าหนึ่งล้านคนตั้งแต่ปี ค.ศ. 2017 และทำให้ผู้ที่ไม่ได้ถูกควบคุมตัวอยู่ภายใต้การเฝ้าระวังอย่างเข้มงวดสร้างข้อจำกัดทางความเชื่อในศาสนา การบังคับใช้แรงงาน และการบังคับทำหมัน (Maizland, 2022; The Senate and House of Representatives of the United States of America, 2020)

สรุป

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่านักวิชาการ สื่อ และนักการเมืองในประเทศตะวันตกบางประเทศได้ใช้ข้อกล่าวอ้างและวาทกรรมว่าด้วย “การควบคุมโดยพลการ การบังคับใช้แรงงาน การกดขี่ทางวัฒนธรรมและการประหัตประหารทางศาสนา” ของชาวอุยกูร์โดยรัฐบาลจีนและรัฐบาลท้องถิ่นในซินเจียงโจมตีรัฐบาลจีน ด้วยข้อกล่าวหาทางนโยบายว่า “นโยบายชนกลุ่มน้อยเป็นปัจจัยหลักที่ทวีความรุนแรงขึ้น และสร้างความขัดแย้ง” มุมมองและข้อโต้แย้งดังกล่าวล้วนเป็นเรื่องที่บิดเบือนข้อเท็จจริง เพราะแท้จริงแล้วนั้นไม่มีสิ่งที่ยกมาว่าปัญหาสิทธิมนุษยชนในซินเจียง และเป็นที่ทราบกันดีว่า ก่อนการก่อตั้งประเทศจีนใหม่ในปี ค.ศ. 1949 ผู้คนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงถูกกดขี่และเอารัดเอาเปรียบจากกองกำลังของจักรวรรดินิยมตะวันตก ชนชั้นศักดินาที่ขูดรีดและชนชั้นที่มีสิทธิพิเศษทางศาสนา สถานะทางสังคมของชาวซินเจียงนั้นต่ำมากและไม่สามารถมีความสุขได้ ไม่มีแม้กระทั่งสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและการยอมรับนับถือในฐานะพลเมือง

อย่างไรก็ตาม ตลอดระยะเวลากว่า 70 ปี นับตั้งแต่การก่อตั้งประเทศจีนใหม่ รัฐบาลจีนได้ยึดถือแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนที่มี “ประชาชนเป็นศูนย์กลาง” ได้ยึดถือว่าสิทธิในการยังชีพและสิทธิในการพัฒนานั้นเป็นหลักการพื้นฐานด้านสิทธิมนุษยชนมาโดยตลอด ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลท้องถิ่นของซินเจียงจึงยืนหยัดในการรับรองและพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงและถือเป็นประเด็นหลักในการดำเนินกิจกรรมและกิจการต่าง ๆ ในซินเจียง เพื่อให้ระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียงดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง สิทธิพลเมืองในซินเจียงได้รับการประกัน

ประการที่หนึ่ง การปกป้องสิทธิในชีวิตของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจาก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 จนถึงสิ้นปี ค.ศ. 2016 กลุ่มแพน-เติร์กจากนานาประเทศในเอเชียกลางได้สมรู้ร่วมคิดกับกองกำลังแบ่งแยกดินแดนทั้งในและนอกประเทศจีน ก่อคึกก่อการร้ายรุนแรงหลายพันคดีในซินเจียงและภูมิภาคอื่น ๆ ไกล่เคียงและคร่าชีวิตผู้คนมากกว่า 53 คน และบาดเจ็บมากกว่า 341 คน เหตุการณ์รุนแรงและการก่อการร้ายเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อชีวิตของผู้คนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียง ตาม “รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐประชาชนจีน” และกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ รัฐบาลท้องถิ่นซินเจียงได้ปราบปรามกิจกรรมการก่อการร้ายอย่างรุนแรงที่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงสาธารณะ ในขณะที่เดียวกันก็ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลแหล่งที่มาและจัดตั้งศูนย์การศึกษาและฝึกอบรมทักษะอาชีพเพื่อฝึกอาชีพแก่อาชญากรซึ่งเอื้อต่อการฟื้นฟูอาชญากรที่เคยทำผิดพลาดกลับคืนสู่สังคม เพิ่มวิธีต่าง ๆ โดยเฉพาะการศึกษาเพื่อช่วยเหลืออาชญากรเหล่านี้

ประการที่สอง ระบบการปกครองตนเองทางชาติพันธุ์ระดับภูมิภาคเป็นระบบการเมืองพื้นฐานของจีน เป็นระบบภายใต้การนำของรัฐในการจัดตั้งหน่วยงานปกครองตนเองในพื้นที่ที่ชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่ในชุมชนที่กระจุกตัวเพื่อใช้อำนาจปกครองตนเอง ซินเจียงเป็นเขตปกครองตนเองที่มีเขตปกครองตนเองสามระดับ (เขตปกครองตนเอง แคว้นปกครองตนเอง และอำเภอปกครองตนเอง) ประธานเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ ผู้ว่าการแคว้นปกครองตนเอง และนายอำเภอของเขตปกครองตนเองล้วนเป็นพลเมืองของชนกลุ่มน้อย เขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์มีอำนาจนิติบัญญัติท้องถิ่นของเขตปกครองส่วนภูมิภาค และในขณะเดียวกันก็มีอำนาจนิติบัญญัติในการกำหนดระเบียบปกครองตนเองและระเบียบแยกต่างหากตามสถานการณ์จริงของภูมิภาค ในขณะเดียวกัน พลเมืองของทุกกลุ่มชาติพันธุ์ก็มีสิทธิเท่าเทียมกันในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและลงเลือกตั้ง จะเห็นได้ว่าการรับรองสิทธิทางการเมืองของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในการเข้าร่วมและหารือเกี่ยวกับกิจการของรัฐ

ประการที่สาม รัฐบาลท้องถิ่นซินเจียงยึดมั่นในปรัชญาการพัฒนาที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว และสิทธิทางเศรษฐกิจของประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ได้รับการคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันก็มีการแก้ปัญหาความยากจนอย่างจริงจังในซินเจียง ดังจะเห็นได้จากในอดีตคนยากจนในชนบทของซินเจียงมีทั้งหมด 2.73 ล้านคน และปัจจุบันได้หลุดพ้นจากความยากจน และมีการรับประกันสิทธิในการอยู่รอดและการพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ ในขณะเดียวกันรัฐบาลท้องถิ่นซินเจียงยังได้รวบรวมการส่งเสริมการจ้างงานเข้ากับการส่งเสริมผู้ประกอบการ และดำเนินนโยบายการจ้างงานอย่างแข็งขันผ่านวิทยาลัยเทคนิคอาชีวศึกษาระดับสูง โรงเรียนเทคนิควิชาชีพระดับมัธยมศึกษา และศูนย์ฝึกอบรมการจ้างงาน ดำเนินการฝึกอบรมคุณภาพแรงงานและทักษะของบุคลากรที่มีงานทำแล้วให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และพยายามปรับปรุงการจ้างงานของคนงานและปกป้องสิทธิแรงงาน สร้างแรงจูงใจและความสนใจของคนงานในการทำงาน

ประการที่สี่ รัฐบาลท้องถิ่นซินเจียงให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสืบทอดและการปกป้องวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ดั้งเดิมของทุกกลุ่มชาติพันธุ์ในซินเจียง ขณะเดียวกัน มีการสนับสนุนอย่างจริงจังในการส่งเสริมการเรียนรู้ของภาษาจีนกลางประจำชาติ สนับสนุนให้ทุกกลุ่มชาติพันธุ์เรียนรู้ภาษาและตัวอักษรจากกันและกัน ส่งเสริมการสื่อสารทางภาษาและจิตวิญญาณการสื่อสารระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหลายในซินเจียง นอกจากนี้ยังสนับสนุนการพัฒนาวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย ภาษาพูดและภาษาเขียนของชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์ถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในด้านความยุติธรรม การบริหาร การศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ วิทย์และเทคโนโลยี วรรณกรรมและศิลปะ กิจกรรมสังคมและสาธารณะ รัฐบาลท้องถิ่นของซินเจียงยังเปิดสอนภาษาชนกลุ่มน้อยในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอีกด้วย อีกทั้งยังบริการและอำนวยความสะดวกทางภาษาในหลาย ๆ ภาษาในซินเจียง ซึ่งสามารถพบได้ทุกที่ทั้งร้านค้าเชิงพาณิชย์ ไปรษณีย์ โทรคมนาคม บริการทางการแพทย์ และป้ายจราจรในภูมิภาคต่าง ๆ ของซินเจียง นโยบายของซินเจียงในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาภาษาและวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ อย่างจริงจัง

ประการที่ห้า รัฐบาลท้องถิ่นซินเจียงดำเนินนโยบายเสรีภาพในการนับถือศาสนาอย่างเต็มที่ กลุ่มศาสนา เช่น อิสลาม พุทธ เต๋า และคริสต์ในนิกายคาทอลิกและออร์ทอดอกซ์ในซินเจียง รวมถึงกิจกรรมทางศาสนาของประชาชนได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ข้อเท็จจริงเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าข้อกล่าวหาที่ว่า “การประหัตประหารทางศาสนาของชาวอุยกูร์” และปัญหา

สิทธิมนุษยชนอื่น ๆ ไม่มีอยู่ในซินเจียงนั้นเป็นเพียงข้อกล่าวหาโดยนักวิชาการ สื่อ และนักการเมืองชาวตะวันตกบางคน เพื่อพยายามป้ายสีและทำลายภาพลักษณ์ของซินเจียงของจีนในประชาคมระหว่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลจีนและนักวิชาการจีนควรจะใช้ภาษาอังกฤษในการพูดและการเขียนให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเผยแพร่และแนะนำข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจของซินเจียงในประเทศจีนให้ประเทศตะวันตกรู้จัก เพื่อให้โลกได้เข้าใจถึงซินเจียงที่แท้จริงซึ่งกำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว

References

- Anonymous. (2010) China and the principle of self-determination of peoples, *St Antony's International Review*, vol. 6, no. 1, pp. 79-102.
- Carlson, M., & Listhaug, O. (2007) Citizens' perceptions of human rights practices: An analysis of 55 countries, *Journal of Peace Research*, vol. 44, no. 4, Special Issue on Protecting Human Rights, pp. 465-483.
<https://doi.org/10.1177/0022343307078939>
- Chang, A. (2020) Achievements and advantages of the protection of cultural rights of ethnic minorities in Xinjiang -- Interpretation of the white paper "Cultural Protection and Development in Xinjiang" (新疆少数民族文化权利保护的成就与优势 ——《新疆的文化保护与发展》白皮书解读), *Journal of Ethnic Studies*, no. 1, pp. 1-12.
<https://www.humanrights.cn/html/llyj/1/6/2021/0302/57420.html> (in Chinese)
- China Briefing. (2021) *Investing in Xinjiang: Economy, industry, trade, and investment profile*, Available:
<https://www.china-briefing.com/news/investing-in-xinjiang-economy-industry-trade-and-investment-profile/>
[1 December 2023]
- Chinese Government, Religious Affairs Bureau. (2005, June 22) *Freedom of religious belief policy* (宗教信仰自由政策), Available: https://www.gov.cn/test/2005-06/22/content_8409.htm [1 December 2023] (in Chinese)
- Choudhary, L. (2002) Islamic militancy and terrorism in Xinjiang: China's anxieties and concerns, *Journal of India Quarterly*, vol. 58, no. 2, pp. 69-92.
- Cole, W. M. (2015) Mind the gap: State capacity and the implementation of human rights treaties, *International Organization*, vol. 69, no. 2, pp. 405-441. <https://doi.org/10.1017/S002081831400040X>
- Constitution of the People's Republic of China. (2004, March 14) *Constitution of the People's Republic of China, chapter III the structure of the state*, Available: http://www.npc.gov.cn/zgrdw/englishnpc/Constitution/2007-11/15/content_1372990.htm [11 November 2023]

- Council of European. (2023) *The evolution of human rights*, Council of European.
- Dabphet, S. (2020) Conflict management in China: The case of Muslim Uyghurs in Xinjiang Province, *Asian Review*, vol. 33, no. 2, pp. 55-73. <https://doi.org/10.58837/CHULA.AR.V.33.2.3>
- Department of Policies and Regulations. (2011, June 29) *Law of the People's Republic of China on Regional Ethnic Autonomy* (中华人民共和国民族区域自治法), Available: <https://www.neac.gov.cn/seac/zcfg/201106/1011498.shtml> [2 November 2023] (in Chinese)
- DiGiacomo, G. (2016) *Human rights: Current issues and controversies*, University of Toronto Press.
- Embassy of the People's Republic of China in the Islamic Republic of Pakistan. (2019, July 21) *Historical matters concerning Xinjiang*, Available: http://pk.china-embassy.gov.cn/eng/mlzg/201907/t20190721_1134956.htm [6 December 2023]
- Feinerman, J. V. (1990) Deteriorating human rights in China, *Current History*, vol. 89, no. 548, pp. 265-269. <https://doi.org/10.1525/curh.1990.89.548.265>
- Flowers, N. (1993) *A short history of human rights*, University of Minnesota, Human Right Resource Center. <http://hrlibrary.umn.edu/edumat/hreduseries/hereandnow/Part-1/short-history.htm>
- Guancha News. (2021, April 10) *How did the human rights issue in Xinjiang get "exposed"?* (新疆人权问题, 到底是怎么被“曝光”出来的?), Available: <https://user.guancha.cn/main/content?id=492706> [11 December 2023] (in Chinese)
- Hsieh, J. (1986) China's nationalities policy: Its development and problems, *Anthropos*, vol. 81, no. 1/3, pp. 1-20. <http://www.jstor.org/stable/40462022>
- Human Rights Watch. (2023, December 23) *Human rights watch's role in conflict and crisis: How HRW documents wartime abuses, advocates to protect civilians, and promotes justice*, Available: <https://www.hrw.org/news/2023/12/22/human-rights-watches-role-conflict-and-crisis> [25 November 2023]
- Jin, X. (2022) The stigmatization of human rights in Xinjiang by the United States and its logic (美国对新疆的人权污名化及其逻辑), *Journal of Human Right*, no. 3, pp. 172-194. (in Chinese)

- Li, J. (2019, April 19) *The people are the master* (人民是主人), Available: <http://theory.people.com.cn/n1/2019/1004/c40531-31384479.html> [26 November 2023] (in Chinese)
- Li, J. (2021) The political polarization of the United States towards China and the false human rights narrative related to Xinjiang (美国对华政治极化与涉疆虚假人权叙事), *Journal of Contemporary Communication (Research on Xinjiang Related)*, no. 4, pp. 69-102. (in Chinese)
- Li, J., & Yang, S. (2020) Containment and interference: An analysis of the US Core Interests Act on China (遏制与干涉: 美国涉华核心利益法案分析), *Journal of Asia-Pacific Security and Ocean Research*, no. 4, pp. 15-35. (in Chinese)
- Lu, X. (2019) "Counter-terrorism and de-extremization in Xinjiang" struggle and human rights protection" white paper (《新疆的反恐、去极端化 斗争与人权保障》白皮书), *Journal of Chinese Religion*, pp. 12-19. (in Chinese)
- Luo, X., & Zhao, X. (2021) *The issue framework and public opinion manipulation of fake news related to Xinjiang in the West* (西方涉疆虚假新闻的议题框架与舆论操纵 ——以BBC报道为例), Available: http://paper.people.com.cn/xwzx/html/2021-06/01/content_25988421.htm (in Chinese)
- Maizland, L. (2022, September 22) *China's repression of Uyghurs in Xinjiang*, Available: <https://www.cfr.org/backgrounder/china-xinjiang-uyghurs-muslims-repression-genocide-human-rights> [30 November 2023]
- Marks, S. P. (2016) *Human rights: A brief introduction*, Harvard University.
- Millward, J. A. (2021) *Eurasian crossroads: A history of Xinjiang*, revised and updated, Columbia University Press.
- Pan, Z., & Hu, H. (2011) International factors influencing the production and development of Eastern Turkistan (“东突” 产生和发展过程中的国际因素), *Journal of Ethnology*, no. 4, pp. 129-139. (in Chinese)
- Rakhima, A. S., & Satyawati, N. G. A. D. (2019) Gross violations of human rights veiled within Xinjiang Political Reeducation Camps, *Journal of Kertha Patrika*, vol. 41, no. 1, pp. 1-16. <https://doi.org/10.24843/KP.2019.v41.i01.p01>
- Shiman, D. (1993) *Teaching human rights*, Center for Teaching International Relations Publications, University of Denver.

Soken-Huberty, E. (2021, December 15) *10 human rights issues of the future*, Available:

<https://www.humanrightscareers.com/issues/human-rights-issues-of-the-future/> [25 November 2023]

Sutto, M. (2019) Human rights evolution, a brief history, *The CoESPU Magazine*, no. 3.

<https://doi.org/10.32048/Coespumagazine3.19.3>

The Ministry of Education of the People's Republic of China (MOE). (2006, February 15) *Relevant language provisions in relevant laws of our country* (我国相关法律中有关语言文字的规定), Available:

http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/xw_ft/moe_46/moe_1055/tnull_13924.html#:~:text=%E4%B8%80%E3%80%81%E4%B8%AD%E5%8D%8E%E4%BA%BA%E6%B0%91%E5%85%B1%E5%92%8C%E5%9B%BD%E5%AE%AA%E6%B3%95%EF%BC%88%E8%8A%82%E5%BD%95%EF%BC%89&text=%E7%AC%AC%E5%8D%81%E4%B9%9D%E6%9D%A1 [19 November 2023] (in Chinese)

The People's Government of Xinjiang Uygur Autonomous Region. (2006, June 6) *Xinjiang in brift* (美丽新疆), Available:

<http://www.xinjiang.gov.cn/xinjiang/dmxj/dmxj.shtml> [15 November 2023] (in Chinese)

The Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress Assembled. (2020) Public Law 116-145 June 17, 2020: Uyghur Human Rights Policy Act of 2020, *Congressional Record*, vol. 166.

<https://www.congress.gov/116/plaws/publ145/PLAW-116publ145.pdf>

The State Council Information Office of the People's Republic of China. (2021, July 14) *White paper: Respecting and protecting the rights of all ethnic groups in Xinjiang*, Available: http://english.scio.gov.cn/node_8025047.html [15 November 2023]

U.S. Department of State. (2021, December 25) *China's disregard for human rights*, Available:

<https://2017-2021.state.gov/chinas-disregard-for-human-rights/> [8 December 2023]

United Nations. (1992, December 18) *Declaration on the rights of persons belonging to national or ethnic, religious, and linguistic minorities*, Available: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/declaration-rights-persons-belonging-national-or-ethnic>

[21 December 2023]

United Nations. (1993, June 25) *Vienna declaration and programme of action*, Available:

<https://www.ohchr.org/sites/default/files/vienna.pdf> [16 December 2023]

- United Nations. (2021, May 19) *Universal declaration of human rights*, Available: <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights> [19 December 2023]
- United Nations. (1976) *The international bill of human rights*, United Nations Publication.
- Van Wie Davis, E. (2008) Uyghur Muslim ethnic separatism in Xinjiang, China, *Asian Affairs: An American Review*, vol. 35, no. 1, pp. 15-30. <https://doi.org/10.3200/AAFS.35.1.15-30>
- Wang Yi, H. E. (2021, February 22) *A people-centered approach for global human rights progress*, Available: https://www.fmprc.gov.cn/eng/wjb_663304/wjbz_663308/2461_663310/202102/t20210222_9889339.html [17 November 2023]
- Xia, H. (2021, July 14) *Equal right to economic development guaranteed in China's Xinjiang: white paper*, Available: http://www.xinhuanet.com/english/2021-07/14/c_1310059984.htm [22 November 2023]
- Xinjiang Uygur Autonomous Region People's Congress Standing Committee. (2016, January 1) *Anti-terrorism law of the People's Republic of China*, Available: https://www.xjpcsc.gov-cn.translate.goog/article/629d65cba4e248c597fd09a25f68155a?_x_tr_sl=zh-CN&_x_tr_tl=en&_x_tr_hl=en&_x_tr_pto=sc [4 November 2023]
- Zenz, A. (2022) The Xinjiang police files: Re-education camp security and political paranoia in the Xinjiang Uyghur Autonomous region, *Journal of the European Association for Chinese Studies*, vol. 3, pp. 263-311. <https://doi.org/10.25365/jeacs.2022.3.zenz>
- Zhou, Q., & Zhang, Z. (2021, April 9) *Investing in Xinjiang: Economy, industry, trade, and investment profile*, Available: <https://www.china-briefing.com/news/investing-in-xinjiang-economy-industry-trade-and-investment-profile/> [20 November 2023]